27րդ ՏԱՐԻ Թիւ 7433 3 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1910 ԿԻՐԱԿԻ 16 Octobre 1910 27me année N. 7433

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ
Գրութիւնք ետ չեն տրուիր
Բաժանորդագրութեան պայմանները տեսնել 4րդ էջը
ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ՝ ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ, ՂԱԼԱԹԻԱ

10 ՓԱՐԱ

Արեւելք

ԱԶԳԻՆ ՕՐԱԹԵՐԹԸ

10 PARAS

﴿ آرەولك ﴾
ارمنیجه یومی و سیاسی غزته
صاحب امتیازی قره‌کین بویاجیان
درعلیه غلطه

AREVELK
JOURNAL ARMÉNIEN
Directeur Propriétaire
Karekin Boyadjian
Cons/ple Galata

ՇԱԲԹՈՒԱՆ ՆՕԹԵՐ

Դաշինքի խմբագրապետը, Սուրէն Պարթեւեան, Պոլիս գտնուած միջոցին, տեսակցութիւն մը ունեցած է Ս. Պատրիարք հօր հետ որուն համառօտութիւնը կ'ընէ իր թերթին մէջ։

Այդ տեսակցութեան ինչ ինչ մասերը ուշագրաւ են և կ'արժէ անոնց վրայ անդրադառնալ, ցոյց տալու համար թէ մտային ինչ տրամադրութիւններու ներքեւ կը գտնուի մեր ազգային իշխանութեան գերագոյն վարիչը։

Խմբագրապետը հարցուցած է Նորին Սրբազնութեան.

—Ինչ ընելու մտադիր էք, եթէ կուսակցական ամբոխավարութիւնը յամառի իր բռնաւոր կեցուածքին մէջ՝ ազգային օրինաւոր իշխանութեանց հանդէպ, ի՞նչ ընելու մտադիր էք այս վերջնոյն հեղինակութիւնը պահպանելու համար....։ Եկեղեցիներու բացուելու խնդիրը միակը չէ, ո՛ւր ազգային իշխանութիւնները իրենց դէմ սպառնագին ծառացած կը գտնեն ամբոխավար կուսակցութիւն մը, ազգային տարբեր հաստատութիւններու շուրջ ալ նմանօրինակ երեւոյթներ կը հաստատուին... Ազգային իշխանութիւնները արգելիչ միջոցներ չունին որ զինքենք պաշտպանեն և իրենց որոշումները յարգել տան. իսկ ամբոխավարութիւնը չի վարանիր մինչեւ ոճիրի արիւնոտ ծայրայեղութիւնը երթալ իր ապօրէն պահանջ ցուցող ժողովուրդի զաւկըներուն դէմ. երբեւ այս ընթացքը ո՞ւր կը տանի մեզի, եւ ազգային կեդրոնական իշխանութիւնը՝ Ձեզ իբրեն նախագահ ունենալով ի՞նչ կը մտածէ ընել այսպիսի ահաւոր չարիքի մը հանդէպ...

—Ես կառավարական օրինաց և ոստիկանական միջամտութեանը համաձայն չեմ, պատասխանած է Պատրիարք հայրը և աւելցուցած է որ եթէ այդպիսի դիմում մը անհրաժեշտ ըլլայ ինք պիտի հրաժարի։

Դաշինքի խմբագրապետը դիտել տուած է, արդարացի կերպով, որ եթէ կառավարութեան դիմում ընելը կը խորշեցնէ զինքը, ինչո՞ւ այդ դիմումը ընելու չէ վարանած Երուսաղէմի վանքին վարդապետներուն դէմ։

Այս հարցումին սա տարօրինակ պատասխանը տուած է Եղիշէ Սրբազան.

—Ան ատեն կը կարծէինք թէ վանքին այդ վարդապետները զինուած են ու արիւնահեղ դիմադրութիւն մը պիտի ընեն....։

Այսպէս ուրեմն մեր Սրբազան Պատրիարքը չվարանիր ազգային իշխանութիւնը յարգել տալու համար կառավարութեան դիմել և վանք մը պաշարել տալ, բայց կը վարանի երբ ազգային իշխանութիւնը ոտնակոխ ընողները ինքզինքնին յեղափոխական կոչող կուսակցականներ են։ Եւ ինչո՞ւ համար գիտէք այս տարբեր ընթացքը.— Որովհետեւ կը կասկածի թէ վանականները զինուած են ու արիւնահեղ դիմադրութիւն պիտի ընեն։ Իսկ կ'երեւայ որ այդ օրինակ կասկած մը բնաւ չունի կուսակցականներու մասին. թէեւ իրողութիւնը այն է թէ Երուսաղէմի վարդապետները արիւնահեղ դիմադրութիւն չըրին, մինչ բացուելու խնդրին համար կուսակցական մը երկու հոգի սպաննեց Իզմիրի մէջ։

Երբ Սուրէն Պարթեւեան դիտել կուտայ թէ կուսակցականներու նպատակն է ազգային վարչական հաստատութեանց քանդումը, Ս. Պատրիարքը կը ջանայ արդարացնել կուսակցականները, ըսելով՝

—Ազգային իշխանութիւններն ու հաստատութիւնները չէ՛ զոր քանդել կ'ուզեն կոր ասոնք, այլ ազգային իշխանութեանց ու հաստատութեանց ներկայ կազմը, անոնց վարիչ տարրերն է որ դժգոհ են եւ զորս քանդել կը ձեռնարկեն. դէմ այս է իրենց ըսածը..

Այսպէս ուրեմն, Ս. Պատրիարքը գիտէ կամ հասկցած է թէ այդ մարդոց բո՛ւն նպատակն է ազգային իշխանութեանց ու հաստատութեանց դէմ կռուիլ, ամէն միջոցներով, որպէսզի անոնք իրենց ձեռքը անցնին և սակայն գիտնալով հանդերձ, նորէն կը շարունակէ անոնց ձեռք գործիք ըլլալ։

Դաշինքի խմբագրապետը իր տեսակցութեան համառօտութիւնը կ'աւարտէ սա խորհրդածութեամբ.

«Ու վերջնական վերլուծումով, այն եզրակացութեան յանգած եմ հիմա թէ Ազգը լաւագոյն ծառայութիւնը պիտի մատուցանէր Դուրեան Սրբազանին — ո՛չ նուազ լաւագոյն տնօրինութիւն մը կատարելու ինքզինքին համար ալ—եթէ Հայ գրականութեան ու եկեղեցականութեան այս հմայքոտ ու ազնուական դէմքը որ առաջ ազատէր Պատրիարքական Աթոռին եղծումներէն, խեղանքներէն ու խամթարումներէն...»

Գուցէ Արեւելքի ընթերցողները կը յիշեն որ մէկ քանի օր առաջ իմ Աւուր Պատշաճներուս միոյն մէջ նոյն եզրակացութեան յանգած էի ես ալ։

Եւ պէտք է ըսել որ Ազգային Երեսփոխաններէն շատեր ալ, մանաւանդ անոնք որ կը սիրեն ու կը յարգեն Դուրեան Սրբազանը իր մեծ տաղանդին համար, նոյն կարծիքը ունին։

— Պատրիարքներս շատ խելացի, շատ հմուտ, շատ գիտնական, շատ բարի ու շատ ուղղամիտ մարդ է, սակայն բացարձակապէս անկարող է Ազգը վարելու, մանաւանդ ներկայ շփոթութիւններուն մէջ։

Ահա՛ ինչ որ կը լսուի ամէն կողմէ։

Ու այդ դիտողութիւնը որ մինչեւ հիմա կ'արտայայտուէր առանձին խօսակցութիւններու, մտերմական շրջանակներու մէջ, այժմ արձագանգ կը գտնէ մամուլին մէջն ալ ու հաւանօրէն վաղը Ազգային Ժողովի մէջ ալ պիտի լսուի։

Ս. Պատրիարք հայրը, երկու տարուան փորձառութենէ մը ետքը, ինքն ալ անշուշտ լաւ ըմբռնած է որ այդ պաշտօնը իրեն յարմար չէ եւ թէ հոն մնալով ո եւ է ծառայութիւն չկրնար կոր մատուցանել իր Ազգին։ Բայց գուցէ կը խորհի թէ Պատրիարքութեան պաշտօնին համար ուրիշ կարող եկեղեցականներ կը պակսին, հետեւաբար իր քաշուելովը ներկայ կացութիւնը չկրնար բարեփոխուիլ։ Ասիկա գուցէ ճշմարիտ ըլլայ, սակայն և այնպէս կ'արժէ փորձ մը ընել, որովհետեւ անկարելի է ներկայ դրութեան մէջ ապրիլ։

ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ՀՐԱՒԷՐ

Իսկիւտար Նոր-Թաղի Նպաստամատոյց Ընկերութեան Բ. շրջանի առաջին Ընդհանուր Ժողովը պիտի գումարուի յառաջիկայ կիրակի 3/16 հոկտ. ժամը 7 ուկէսին (Ը. Թ.) Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ շրջափակը, ուր կը հրաւիրուին ներկայ գտնուիլ բոլոր բաժանորդ անդամները։ 41 անդամոց ներկայութիւնը բաւ կանոնագրի մեծամասնութիւն կը համարուի։ Օրակարգ.—Ա. Հաշուետուութիւն նախորդ գործադիր ժողովոյ։ Բ. Երկրորդ շրջանի առթիւ նոր ընտրութիւն Գործադիր Ժողովոյ։

Ի Դիմաց Ընդհ. Ժողովոյ
Ատենադպիր — Ատենապետ
Հ. Փիլիպեան — Ռ. Զինճիրճեան

ՏԱՐՕՆԻ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Ժողովրդական խօսքերը պաշտօնական կարելի՞ է համարել—Նոր սպան. նութիւն Աւազաղբիւր գիւղի մէջ.—Նոր սպանութիւն Բուլանըգի Թեղուտի մէջ—Հայ զինուորին մեկնիլը։

Մուշ, 12 Սեպտեմբեր։

Ժողովրդական խօսքերը և զրոյցները պաշտօնական կարելի՞ է համարել, եթէ ըսեմ այո՛, սխալած չեմ ըլլար կարծեմ թէ, որովհետեւ այստեղ փորձով տեսնուեցաւ, ինչ որ ժողովուրդը խօսեցաւ, ինչ որ ժողովուրդը արտայայտեց պաշտօնական եղեր է և ոչ թէ ժողովրդական խօսք, այսինքն սուտ։ Թէ ինչպէս կարելի կը լինի ժողովրդական խօսքերը պաշտօնական ըլլալ, օրինակով պիտի բացատրեմ։

Թիւեր 8-10 օր առաջ յանկարծակի տեսնուեցաւ որ զօրքը Ջխուր մեկնեցաւ. ժողովուրդը մէկէն սկսաւ խօսիլ թէ, կ'ըսէր, կառավարութենէն Հաճի Մուսայ պէյը բռնելու համար սաստիկ հրաման եկեր է, կամ զինքը բռնել պիտի, և կամ գլուխը բերել, առջի բերան չհաւատալով վարանումներ ցոյց տուի ժողովրդեան ասացուածներու հանդէպ և ըսի, նորէն սուտ բան եղեր է, ժողովուրդը սուտ մը գլուխէն մէջ առեր, որովհետեւ մեր ժողովուրդը գրուած չգրուած բանը կը հնարէ ու կը խօսի. բայց հազիւ թէ քանի մը օր անցած էր ժողովրդական սաբաժանութեանց վրայ, Մուսայ պէյը բռնելու լուրը պաշտօնատուններէ ելնելով այնքան կը տարածուի որ ընդհանուր ժողովրդեան խաւերուն մէջ խօսակցութեան նիւթ կը դառնայ և ահա այդ պահուն կը զարմանամ թէ ժողովուրդը ինչպէս այսքան կարեւոր և գաղտնի խնդիր մը այդպէս շուտ կ'առնէր և օրուայ նիւթ ըրեր է։

Մշոյ կառավարատունը Մուսայ պէյի բարեկամներով լեցուն է, դատարանը, հեռագրատան, ոստիկանատան բոլոր տեղերու մէջ բարեկամ պաշտօնեաներ ունի, իր մասին եկած ո և է լուր մը, պատրաստ են անմիջապէս տանիլ հաղորդելու իրեն, զինքը վտանգէ ազատելու համար։

Զօրքը հիմա Խըլէրի դիմաց Աւազաղբիւր գիւղը կը գտնուի և մարդ ղրկելով Հաճի Մուսայ պէյէն պահանջեր է իրեն յանձնել Բաղէշցի վաճառականի կարաւանը կողոպտող իր եղբայրը Գասըմ պէյը, Արօնկցի Ալէքսանի սպաննիչ Խըլլօն են. ոճրագործ քիւրտերը. Մուսայ պէյը զօրաց գալուստը և անոր առաջարկները լըսելուն պէս, գիւղէն հեռացնել տուած է բոլոր Քիւրտերու ընտանիքները և տաւարները և մշակներով պատրաստուած է զօրաց դէմ դնելու, եթէ փորձէ իր վրայ յարձակելու և զինու զօրութեամբ առնելու յիշուած աւազակները։ Սեպտ. 7ին, այսօր՝ Մուսայ պէյ Խըլէր գիւղի հայերը թելադրելով այստեղ Առաջնորդարան ղրկած էր ըսելով. «Գնացէք առաջնորդին ըսէք թէ Մուսայ պէյը կ'ըսէ մեզի, եթէ զօրք վրաս գալու ըլլայ, նախ ձեզ սրէ կ'անցնեմ, յետոյ կը կռուիմ զօրաց հետ. որովհետեւ հայերու պատճառաւ զօրքը իմ վրաս եկած է, բաց առաջ ըսէք թէ, թող չի տար որ մեր վարին ու վաստակին ըլլանք. գալու երթանք. որպէսզի ձեր առաջնորդը երթայ խօսի կառավարութեան և զօրքը յետ վերադարձնէ»։ Գիւղացիները եկան այս բառերով իրենց վիճակը ներկայացուցին առաջնորդարանին, նոյն իմաստով արզահալ մըն ալ այս տեղի կառավարիչին գրած էին, բայց խաբէի անգամ Հաճի Ալօնց Հաճի Ալի էֆէնտին, անոնց ձեռքը այդ խնդրագիրը տեսնելուն պէս, համոզելով թող չէր տուած որ կառավարիչին տանին։

Սեպտ 7.— Աւազաղբիւրի գիւղախումբի միւտիրը այդ գիշերը իր ձին հեծնելով հեր. Մուսա պէյի քով կ'երթայ և յաջորդ առաւօտուն երբ կը վերադառնայ, Մուսա պէյը 150 հատ ձմերուկ երկու սայլի վրայ բեռցուցած կը ղրկէ Աւազաղբիւր։

⁂

Սեպտ. 8.— Այսօր Ջխուրի Աւազաղբիւր գիւղացի Պետրոս Յովհաննէսեան անուն անձը երեկոյին կնոջ հետ արտէն իր տունը վերադարձած միջոցին, իր տունը երբ հիւր եղող հեռաւոր զօրքի Պէօլիւկ Էմինին քէչ մը ալիւր բերելով, կ'ըսէ Պետրոսի կնկան որ հաց թխէ. Պետրոսը կասկածելով որ իր կնոջ թխած հացին կարելի է զօրքը չհաւնի, կ'ըսէ թէ մենք յոգնած ենք արտէն կուգանք կինս չկրնար այդ ալիւրը հաց ընել, ուրիշ տեղ մը տար եփել տուր. այս առարկութեան վրայ պէօլիւկ էմինին բարկանալով ատրճանակը կը քաշէ և իր ընկեր ներկայութեան կը սպանէ խեղճ գիւղացին։ Ոճրագործը հիմա հոս բերուած է. կ'ըսէ թէ պատահմամբ ատրճանակը պայթեցաւ ձեռքէս, կ'երեւի մենէ աղէկները ուզեցին այդ չարութիւնը գործել։

Սեպտ. 9.—Պետրոսի դիակը այսօր այստեղ բերին դատախազի օգնականը և բժիշկը դիազննութիւն կատարելէ վերջ հրաման ըրին որ տանին թաղեն, յանձնելով մարմինը իր տէրերուն։

Սեպտ. 9.— Այսօր մենք դարձեալ կը լսենք որ սպտ. 3ին հայ մըն ալ Բուլանըգի Թեղուտ գիւղի մէջ սպաննուեր է, նոյն գիւղի գաղթական Չէրքէզներէն միոյն ձեռամբ, ոճրագործը բանտարկուած է Կոպի մէջ։

⁂

Սեպտ. 8—, Առաւօտուն կանուխէն զինուորական իշխանութեանց կողմէ պատուէր տրուած էր քաղաքացի 305 տարուոյ հայ նորակոչ զինուորեալներուն, որ իրենց պատրաստութիւնը տեսնեն և ցերեկուայ ժամը 4ին մեկնին քաղաքի բոլոր ժողովուրդը զանոնք ճամբու դնելու համար վազած եկած էր զինուորական հիւանդանոցի առջեւ, ուր էր արդէն նորակոչ հայ զինուորեալներու վրանները քանի մը օրէ ի վեր։

Ժամը եօթին բոլոր զինուորեալները պատրաստ ճամբայ կ'ելնեն, զինուորական նուագախումբը անոնց առջեւէն կ'ածէր գեղեցիկ կտորներ, ընդ ամէնը 120—130 կտրիճներ քաղաքէն դուրս շըրջանակ մը կը բոլորին, որոնց մէջտեղ կը գտնուէր քաղաքիս կառավարիչը եւ զինուորապետները։ Վեհ.կառավարիչը քանի մը խօսքով դրուատելով սահմանադրութեան օգուտները, ոգեւորեց, մաղթեց յետոյ զինուորական պաշտօնները և ժողովուրդը մէկիկ մէկիկ համբուրելով զանոնք կը բաժնուին, յուզիչ էր երիտասարդ սպայի մը ձայնը որ կ'ըսէր. «Մի լացնէք զանոնք, թողէք, թողէք երթան Աստուած իրենց հետը ըլլայ։»

ՏԱՐՕՆՑ

ԳՐԱԿԱՆ ԺՇԴՈՒՄ ՄԸ

Արեւելքի վերջին թիւ կիրակնօրեայ թիւին մէջ գրական կատակերգութեան մը հանդիպեցայ, որուն մասին երկար բացատրութիւն ընծայելն իսկ կրկնակի կատակերգութիւն մը պիտի համարուէր՝ եթէ երբեք ճշմարտութիւն մը չ'ըլլար ան միեւնոյն ատեն։

Գրական միամիտ զեղծումի մը ակնարկել կ'ուզեմ, որուն դէմ այս անգամ չի ներեցի, քանի որ շատ անգամներ կըրկնուած է ան մանրակի հարուածներով, ուր իմ զարտուղութիւններս կը չհանդուրժուին։

Թէոդիկի այս տարուայ «Ամէնուն Տարեցոյց»ին մէջ իմ կողմէ ստորագրուած մէկ տողմիկ քերթուածը՝ «Երթալէդ առաջ» խորագրով արդէն ծանօթ է բազում ընթերցողներու, որուն ստեղծագործութեան հարազատութիւնը — ներուի այսպէս ըսել — գնահատուած է ինչ ինչ քնարասէրներու կողմէ։ Ծանօթ արուեստասէր ջութակահար Ահարոն Մարլեան, նոր երգերու ցանցառութեան ընտրութեան մը առթիւ, ձայնագրած է նոյն այդ քերթուածը։ Ահա այդ զարտուղի քերթուածն է որ հակառակ իր ընդհանրացած ըլլալուն, ուրիշ անծանօթ գրասէր մը ամբողջութեամբ կը հրատարակէ Արեւելքի մէջ, իր անձնական ստորագրութեամբ։ Այս միամտութիւնը չներելի է։ Տնաշէն, կատուի մը ականջները կտրելով տէր հանդիսանալ կը նմանէ առարկայի մը արուեստը խեղաթիւրելով գողօններու սպասիրեան ըլլալ։

Ամէն պարագայի տակ չներելի է այդ միամտութիւնը։

ԼԵՒՈՆ ԼԵՍԱՃԱՆԵԱՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ

ԳՈՐԾԱԴՈՒԼԸ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՄԷՋ

ՅԵՂԱՓՈԽԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒՄ

ՌՈՄԲԱՅԻ ՄԸ ՊԱՅԹՈՒՄԸ

Գործադուլի հսկայ շարժումը հետզհետէ մեծ համեմատութիւններ կը ստանայ Ֆրանսայի մէջ, հակառակ ձեռք առնուած խիստ միջոցներուն։ Ֆրանսական երկաթուղիներէն վեց մեծ ընկերութիւններու պաշտօնեաները գործադուլ հռչակած են։ Մնացեալ երկուքն ալ շարժումին պիտի հետեւին։ Ելեկտրական պաշտօնեաները և ելեկտրական թրամուէյներու պաշտօնեա..

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (46)

ԸՆՏԱՆԻՔ, ՊԱՏԻՒ, ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ

(ՊՈԼՍԱՀԱՅ ԲԱՐՔԵՐ)

ՀԵՂԻՆԱԿ՝
ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ԳԼՈՒԽ ՈՒԹԵՐՈՐԴ

Եւ շաբաթը տուաւ Սմսարեաններու տունը։ Տիկին Աննա, Աբգար Սմսարեանի կինը, զինքը ընդունեց։ Սովորական ողջոյններէն ետքը, երբ քահանան՝ բազմոցին վրայ՝ և տիկինն ալ թիկնաթոռի մը մէջ նստան, այս վերջինը հարցուց.

— Ի՞նչ լուր տեսնենք, տէր հայր, նոր բան մը կա՞յ, քու քովդ միշտ թարմ լուրեր կ'ըլլան։

— Տեսա՞ր, տիկին Աննա, ինչպէ՞ս իմ խօսքս ելաւ, գոչեց քահանան յաղթական ժպիտով մը։

— Ի՞նչ կայ որ, հարցուց միւսը հետաքրքրուած։

— Ի՞նչ պիտի ըլլայ... Նշանտուքը ետ կ'ըլլայ կոր։

— Ո՞ր նշանտուքը, ըսաւ տիկին Աննա, թէեւ շատ լաւ կը հասկնար թէ Տ. Միքիաս ի՞նչ բանի կ'ակնարկէ։

— Ռօզիկին նշանտուքը միսիւ Լեւոն Կոկիկեանի հետ։

— Մեղա՜յ, ի՞նչ կ'ըսես տէր հայր, դեռ անցի օր աղջիկս Ռօզիկը տեսեր էր, ընդհակառակը շատ ուրախ զուարթ է եղեր, ըսեր է որ ամէն օր նշանածէն նամակ կ'առնէ, թէ վրան կը խենթենայ կոր։

— Աղջկան խօսքերը կարեւորութիւն չունին, ես հիմա տղուն մօրը քովէն կուգամ կոր, երէկ տիկին Թագուհին և Ռօզիկը վանտեր է քովէն երբոր այցելութեան գացեր են։

— Ամա՛ն, տէր հայր, ի՞նչ բաներ կ'ըսես կոր, բնաւ հաւատալս չի գար կոր... մանրամասն պատմէ տեսնենք։

— Կը պատմեմ, բայց նախ ինծի աղւոր անոյշ մը բերել տո՛ւր և ուզածիս պէս շաքարը քիչ խահուէ մը պատրաստէ, ըսաւ Տ. Միքիաս, գրպանէն ծխախոտի տուփը հանելով։

Տիկին Աննա փութաց ելեկտրական կոճակը հնչեցնել սպասուհին կանչելու և տէր հօր ուզածները բերել տալու համար։

Տ. Միքիաս սիկառէթը վառեց և բակաւ մի առ մի կրկնել ինչ որ Անթառամ քիչ մը առաջ ըսած էր իրեն։

Տիկին Աննա անյագօրէն կ'ըմբոշխնէր այդ գայթակղական պատմութիւնը որուն առարկան իր բարեկամուհիներէն մին էր։

— Հիմա ինծի նայէ՛, ըսաւ Տ. Միքիաս պատմութիւնը աւարտելով, յայտնի է որ այս եղածէն ետքը ա՛լ նշանտուքը այսօր վաղը պիտի խզուի, ուստի պէտք է որ անմիջապէս Լեւոնը մեր Հերմինէին ընենք։ Արդէն ես խօսեր եմ տիկին Անթառամին, ինք ամէն կերպով համամիտ է և վստահ եմ որ մանչն ալ կըրնանք համոզել, միայն թէ Աբգար էֆէնտին պէտք է որ քսակին բերանը բանայ, առնուազն վեց եօթը հազար ոսկի օժիտ տայ...

— Ինչ կ'ըսես, տէր հայր, այդչափ դրամ կը տրուի՞, մեր մէջէն ո՞ր հարուստը իր աղջկան այդչափ օժիտ տուած է։

— Բայց մեր մէջն ալ ո՞րը միսիւ Լեւոնին պէս փեսացու մը եղած է, ուսեալ երիտասարդ, գեղեցիկ և միանգամայն յիսուն վաթսուն հազար ոսկիի տէր ու տարին քանի մը հազար ոսկի շահող։

— Այդ օժիտի խնդրին ես չեմ կրնար խառնուիլ, հօրը գիտնալիք բանն է։

— Ես կը խօսիմ Աբգար էֆէնտիին հետ ու զինքը կը համոզեմ։

Եւ Տ. Միքիաս ոտքի ելաւ ու մեկնեցաւ ուրիշ տուն մը երթալու և օրուան մեծ դէպքը պատմելու համար։

Երկու օր ետքը ամբողջ Բերայի հայ ընտանիքներու խօսակցութեան նիւթն էր Կելկիթեաններու նախատուիլ ու վռնտուիլը տիկին Անթառամի կողմէ։ Սակայն խօսք կապը ետ ղրկած չէին և այս բանը թէ տիկին Անթառամը և թէ Տ. Միքիաս քահանան հաւասարապէս կը կասկեցնէր։

Նոր խորհրդակցութենէ մը ետքը, քահանան ու տիկին Անթառամ որոշեցին նամակով մը յայտարարել Ղուկաս էֆէնտիին որ նշանը ետ եղած էր։

— Դուն շնորհքով նամակ մը գրէ և ես ընդօրինակեմ, ըսաւ Անթառամ։

— Սիրովն սիրով, պատասխանեց Տ. Միքիաս և պանդոկի միջադէպը պատահելէն չորս օր ետքը, Ղուկաս էֆէնտի երբ իրիկունը տուն եկաւ, իր հասցէին հետեւեալ նամակը գտաւ.

Մեծապատիւ
Ղուկաս էֆէնտի Կելկիթեան

«Անցեալ օրուան ձեր տիկնոջ ու աղջկան այցելութենէն և անոնց ըրած խօսքերէն ետքը, կ'ըսպասէի որ անմիջապէս տուած խօսք-կապը ետ ղրկէք, քանի որ այլեւս անհնարին է այդ ամուսնութիւնը, բայց զարմանքով կը տեսնեմ որ մինչեւ այսօր այդ բանը չըրիք։ Կ'երեւայ որ ձեր տիկինն ու աղջիկը ձեզի չեն պատմած մեր մէջ փոխանակուած խօսքերը, ուստի այս նամակով կուգամ յայտարարելու որ բացարձակապէս որոշած եմ արգիլելու զաւկիս ձեր աղջկան հետ ամուսնանալ, որովհետեւ շատ անպատեհ տեղեկութիւններ առած եմ ձեր թէ՛ նիւթական և թէ բարոյական վիճակին մասին և չեմ ուզեր զաւկիս դժբաղդութիւնը պատրաստել այսպիսի ամուսնութեամբ մը։

Կը յուսամ որ այս նամակիս վրայ վերջապէս կը հաճիք խզուած նկատել մեր խօսք-կապը և հարկ չէք թողուր ծայրայեղ միջոցներու դիմելու։

Անթառամ Կոկիկեան»

Ղուկաս էֆէնտի երկու անգամ ուշի ուշով կարդաց այս նամակը, յետոյ գըրպանը դրաւ զայն։

— Այս կինը մտածեց ինքնիրեն, պարզապէս մեզ դրգռել կ'ուզէ կոր որպէս զի մեր կողմէ նշանը ետ ընենք, սակայն յայտնի կը տեսնուի որ տղան ընդհակառակը, աւելի մեզի հետ է քան թէ մօրը, ուստի լաւագոյն է բնաւ կարեւորութիւն չի տալ այս նամակին, ինչպէս որ կարեւորութիւն չտուինք անցած օրուան վարմունքին...

Եւ որոշեց նոյնիսկ կնոջը չըսել այդպիսի նամակ մը ընդունիլը։

Վերի սրահը մարդ չի կար, տիկին Թագուհի և Ռօզիկ այցելութեան գացած էին։ Ղուկաս էֆէնտի բազմոցին վրայ բազմեցաւ և սկսաւ լրագիր կարդալ։

Քիչ ետքը ծառան դուռը բացաւ և ըսաւ որ երիտասարդ մը եկած էր և հետը տեսնուիլ կը փափաքէր։

— Ո՞վ է, անունը ի՞նչ է, ի՞նչ կ'ուզէ հարցուց Ղուկաս էֆէնտի որ Գարեգինին այցելութենէն ի վեր երիտասարդ այցելուներէ չէր ախորժեր։

— Ահաւասիկ քարթը, պատասխանեց ծառան։

Ղուկաս էֆէնտի առաւ զայն ու կարդաց.

Սերգիս Սմբատեան

— Սերգիս Սմրատեան, Սերգիս Սըմբատեան, մտածեց Ղուկաս էֆէնտի, ջանալով յիշել այդ անունը, այդպէս մարդ չեմ ճանչնար կոր։

(Շարունակելի)

ներն ալ միացած են բանթօղներուն։ Ընկերային կռիւ մըն է որ կը մղուի Ֆրանսայի մէջ, ու կառավարութիւնը չընկրկիր բնաւ իր պարտականութեան առջեւ, բանթօղներու խօսք հասկցնելու համար։ Մէկ քանի յեղափոխականներ ձերբակալուած են արդէն և ուրիշներ ալ պիտի ձերբակալուին, գործադուլին ուժը կոտրելու նպատակով։ Տեսնենք ո՛վ յաղթական պիտի ելլէ այս ընկերային կռուին մէջէն։ Ահաւասիկ երէկ հասած հեռագրական լուրերը գործադուլին վրայ.—

⁂ Բարիզէն կը հեռագրեն հոկտ. 14 թուով.—Երէկ իրիկուն ժամը 6ին, ելեկտրագէտ բանուորներու սէնտիքան հրամայեց աշխատութիւնները դադրեցնել, և իրիկունը ժամը 6 ուկէսէն սկսեալ ելեկտրական լոյս չկար քաղաքին զանազան կէտերուն վրայ, մանաւանդ Ելիզէ, Ներքին գործոց և դատական պաշտօնատուներուն մէջ։ Շատ օթէլներ ու ճաշարաններ ինչպէս նաեւ մէկ քանի թատրոններ մոմով, ջարիւղի լամբարներով և օդային կազով լուսաւորուեցան։ Ելեկտրական թրամուէյի մէկ քանի գիծերու վրայ երթեւեկները դադրեցան։

⁂ Համերաշխութիւն չըլլալուն համար գործադուլը կը սկսի կորսնցնել իր սուր հանգամանքը։ Յեղափոխական Մէօլ և Ալմէրէտա ձերբակալուեցան և ձերբակալման բազմաթիւ հրամանագիրներ տրուեցան։ Թրամուէյի մէկ քանի ընկերութեանց պաշտօնեաները գործադուլ ըրին։ Փոխադրութեանց դաշնակցութեան յանձնաժողովը երկաթուղիի պաշտօնեաներուն դէմ կառավարութեան ձեռք առած միջոցներուն հետեւանքով հրաւիրեց իր մարդիկը որ համերաշխութեան համար դադրեցնեն իրենց աշխատութիւնները։ Աւտուն, ժամը 1ին միջոցները, պօմպա մը պայթեցաւ Պիրի փողոցին մէջ, և նիւթական կորուստ պատճառեց, բայց մարդու կորուստ չկայ։ Ելեկտրագէտ աշխատաւորներուն պետ Պ. Բաղօ, որ կը կոչուի Լոյսի Թագաւորը, ձերբակալուեցաւ։ Երէկ Բարիզէն ղրկուած հեռագիրներուն թիւը հասաւ 140000ի, ինչ որ անօրինակ թիւ մըն է։

⁂ Նախարարաց խորհուրդը ուրբաթ օր նիստ գումարելով Ելիզէի մէջ Պ. Ֆալիէռի նախագահութեամբ, զբաղեցաւ գործադուլին խնդրով։ Վարչապետ ու Ներքին գործոց նախարար Պ. Պրիան բացատրեց թէ ի՛նչ միջոցներ ձեռք առնուած են ապահովութեան ու պարէնաւորման համար, եւ ըսաւ թէ տակաւ կը շեշտուի գործադուլին մեղմացումը։ Հանրային շինութեանց նախարար Պ. Միլլան յայտարարեց թէ Հիւսիսի գիծին վրայ փոխադրուած ճամբորդներուն թիւը կրկինն էր նախորդ օրուան։ Արտաքին փոխադրող կառախումբերը խմբովին կը հասնին։ Միայն Բարիզի Հիւսիսի կայարանին մէջ էր որ առատուն պաշտօնեայ չկար։ Արեւմուտքի պետական գիծին երթեւեկները սկսան արագօրէն։

⁂ Կացութիւնը կը շարունակէ բարւոքիլ մեծապէս, ու թէ՛ Բարիզի եւ թէ գաւառներուն մէջ երկաթուղիի բազմաթիւ պաշտօնեաներ կը վերսկսին գործի։ Շէնքի բանուորներուն մէջ ալ սէնտիքային յանձնաժողովը առատուն քուէարկեց շէնքի բանուորներու ընդհանուր գործադուլ։ Ելեկտրագէտ աշխատաւորներն այսօր նիստ գումարելով որոշեցին շարունակել բանթօղը։ Զինուորական ու սարքաւորական միջոցներ ձեռք առնուեցան կառավարութեան կողմէ, արգիլելու համար որ անիշխանական տարրերը խառնակութիւններ ու բռնութիւններ ի գործ չդնեն։ Կը ծանուցուի թէ այս իրիկուն մեծ միթինկ մը պիտի գումարուի և լուր կը տրուի որ անիշխանական տարրերը բուռն յուզում մը ցոյց կուտան։ Բազմաթիւ ատրճանակ և ծայրերը սուր ճանկաններ գտնուեցան։ Կ'երեւի որ «Շապրօլ ամրոցին» դէպքը կրկնել կ'ուզուի, փրնտռուած մարդիկը արդարութեան ձեռքէն ազատելու համար։

⁂ Բարիզի մէջ երկաթուղիի գործադուլը բաւական թուլցած է։ Գործադուլ ըրած բազմաթիւ գործաւորներ առատուն վերսկսան աշխատութեան։ Սակայն կացութիւնը ծանր է և չփոթ։ Գաւառներու մէջ երկաթուղիի պաշտօնեաները վարատ են եւ մասնակի գործադուլներ միայն կան։ Հարաւի երկաթուղիի ընկերութեան պաշտօնեաները գործադուլ ըրին և աշխատութեան դադարումը գրեթէ ընդհանուր է։ Ստորերկրեայ երկաթուղիին գործադուլը չյաջողեցաւ։ Շէնքի գործաւորները բանթօղ ընել որոշեցին։ Պ. Բաթօ ձերբակալուեցաւ։ Ընկերվարական երեսփոխանները գումարուելով բողոքեցին երկաթուղիները զինուորականացնելու հրամանին դէմ։

⁂ Պօռտօյէն կը հեռագրեն թէ հարաւի երկաթուղիի ընկերութեան աշխատաւորները գործադուլ հռչակած են։

ՄԵԾ ԺԱՄԱՆՈՒՄ
ՆՈՐԱՁԵՒ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐՈՒ
ԵԶԱԿԱՆ ՍՈՒԹՈՒՆԵՐ
ԲՈԼՈՐ ՃԻՒՂԵՐՈՒՆ ՄԷՋ
ԹԻԲԻՆԿ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

ՆԵՐՔԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՌՈՒՍ ՆՈՐ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՀԱՆԴԷՊ

Օսմանիշէր Լօյտի Բեթերբուրկի թղթակիցը հոկտ. 7 թուով կը գրէ իր թերթին. «Նոր արտաքին գործոց նախարար Պ. Սազոնօֆ նախարարապետ Պ. Սթօլիփինի ազգական է։ Քաղաքական շրջանակներուն մէջ Պ. Սազոնօֆի անուանումը այսպէս կը բացատրուի թէ Պ. Սթօլիփին կ'ուզէ արտաքին գործոց նախարարութեան գլուխը տեսնել հլու անձ մը, որպէս զի ուզածին պէս վարէ Ռուսիոյ արտաքին քաղաքականութիւնը։ Ասոր իսկ համար համասլաւական մամուլը Պ. Սթօլիփինի մէջ կ'ողջունէ ազատական նոր քաղաքականութեան ճշմարիտ վարիչը։ Սվիէթ վեր կը հանէ թէ արտաքին քաղաքականութեան նոր հոսանքը «ազգային և համասլաւական» պիտի ըլլայ։ Ասիական քաղաքականութեան և Սեւ-Ծովու խնդիրներուն մէջ ազգայնական պիտի ըլլայ, իսկ պալքանեան խնդիրին մէջ՝ համասլաւական։ Մամուլը ի վեր կը հանէ թէ Կ. Պոլսոյ ռուսական դեսպան Պ. Չարիքով նոր նախարարին անձնական բարեկամն է և միեւնոյն գաղափարներով տոգորուած։ Ասկէ առաջ անհամաձայնութիւններ կը ծագէին Կ. Պոլսոյ ռուսական դեսպանին և Բեթերսբուրկի իր պետին միջեւ, բայց ռուսական գործելակերպը Արեւելքի մէջ՝ ա՛լ ազատ ու համընթաց պիտի ըլլայ։ Գալով Պ. Սազոնօֆի կարծիքներուն պալքանեան կացութեան վրայ, Ռուսքոյէ Սլօվօ կ'ըսէ թէ նոր նախարարը շատ յոռետես է այդ մասին։ Ժէօն Թիւրք ռէժիմը վստահութիւն չի ներշնչեր նախարարին, որովհետեւ անոր տեւականութեանը վրայ վստահ չէ։ Թուրքիոյ կացութիւնը զգալապէս ծանրացած է վերջին տարիներու մէջ։ Թուրքերու և օսմ. կայսրութեան միւս ժողովուրդներուն միջեւ առաջ եկած թիւրիմացութիւնները չեզոքացած չեն և ի վերջոյ կրնան աղէտի մը յանգիլ։ Այդ պատճառներով, Պ. Սազոնօֆ շատ չուզեր բարեկամական յարաբերութիւններ մշակել Թուրքիոյ հետ։ Ամէն պարագայի մէջ, ան չի խորհիր այդ յարաբերութիւնները գնել քանի մը զիջումներով։ Ռուսքոյէ Սլօվօ այսպէս կը խօսի Պ. Սազոնօֆի վրայ։ Դժբախտաբար, կը հաստատենք որ Ռուսիոյ մէջ հանրային կարծիքը կատարելապէս համամիտ է Պ. Սազոնօֆի կարծեցեալ գաղափարներուն՝ ի մասին Ժէօն-Թուրքերուն։ Մարդ կը զգայ թէ աղէտ մը կը պատրաստուի Պալքաններուն մէջ։ Վախ կայ որ դիւանագէտները չկրնան յաջողին Արեւելքի մէջ խաղաղութիւնը անվրդով պահել մինչեւ յառաջիկայ գարուն։ Պալքանեան պետութեանց մէջ տիրող տենդոտ շարժումը և հարաւային Ռուսիոյէն կատարուած ձիերու գնումը Թուրքիոյ բանակին համար, գէշ ազդեցութիւն մը կը գործեն հանրային կարծիքին վրայ։ Մակեդոնիայէն հասած լուրերը կը հաստատեն այդ բանը։ Բուլղարական գործօն և ազդու շարժում մը կայ ոչ-իսլամ բնակչութեան մէջ։ Այդ շարժումը առաջ կը տարուի օտար դրամին շնորհիւ, ապասելով որ մակեդոնական ապստամբութիւն մը իրագործէ հակաթուրք զինակցութիւն մը»։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ

Տէյլի երեսփոխան Պասրի պէյ, որ Մ. և Յառաջդիմութիւն կուսակցութեան ազդեցիկ անդամներէն մէկն է, սա յայտարարութիւնները ըրած է Թախիտրոմոսի մէկ խմբագրին. «Յունաստանի հետ բարեկամական յարաբերութիւններ մշակելու մասին վերջին օրերս ըսուածներուն համամիտ ենք լիապէս և կը դրուատենք զայն, առանց վերապահութեան։ Կենսական խնդիր մըն է երկու երկիրներու համար։ Անկեղծ բարեկամութիւն մը ուշ կամ կանուխ պէտք է կնքուի։ Տխրօրէն կը հետեւինք դրացի երկրին դժբախտութեանց և կը վախնանք որ անոր ներքին գործերը գէշ դարձուածք մը առնեն, որովհետեւ կը զգանք թէ այդպիսի հաւանականութիւն մը կրնայ իր հակահարուածը առաջ բերել մեր մէջ։ Ոմանց կարծածին պէս, հելլէնականութենէ չենք վախնար։ Մեծ յոյս դրած ենք օսմ. Յոյներուն վրայ։ Այդ հելլէնականութեան խօսքէն օ և է վտանգ չենք նշմարեր։ Լաւ ուշադրութիւն ըրէք ըսելիքիս։ Թուրքիոյ մէջ առաջ եկած աղէտ մը պատճառ պիտի ըլլայ որ Թուրքիոյ հելլէնականութիւնը պուլկարանայ, կ'աղաչեմ, ըսէք, Թուրքերուն համար չհաւատար կրնա՞յ ըլլալ ատիկա։ Գալով Ահմէտ Րիզա պէյի յայտարարութեանց կրետական խնդիրի մասին, Տէյլի երեսփոխանը դիտել տուած է թէ Երեսփ. Ժողովը երկար ատենէ ի վեր իբր հելլէնասէր ճանչցած է։»

⁂ Աղջի օր օթէլ Իմբէրիալ ներկայացաւ ոստիկան զինուոր մը, ուր երկու օր առաջ իջեւանած էին Կ. Պոլսոյ հելլէնական հիւպատոսարանի երկու նոր թարգմանները, պահանջելով որ անոնց անցագիրները յանձնուին։ Պանդոկապետը պատասխանեց թէ այդ անցագիրները հիւպատոսական պաշտօնատարներու կը վերաբերէին։ Սակայն ոստիկանը պնդելուն համար, անցագիրները տրուեցան։ Ոստիկանը գրպանեց զանոնք, յայտարարելով որ երկու թարգմանները պէտք է ոստիկանատուն երթան կարգ մը տեղեկութիւններ հաղորդելու համար։ Հելլէնական հիւպատոսարանը կը պահանջէ որ միջադէպին պատճառ եղողները պատժուին։

ԴԱՒԱԴՐԱԿԱՆ ՓՈՐՁ
ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻ ԳԾԻՆ ՎՐԱՅ

Սէլանիկէն աղջի օրուան թուականով ղրկուած հեռագիր մը կ'ըսէ.— Հինգշաբթի իրիկուն, ժամը 10ին, երկաթուղիի գծին վրայ Քումանովայի և Ահճալարի միջեւ, 263-րդ քիլօմէթրէն 200 մէթր անդին, բեռնատար կառախումբ մը Զիպէֆչէէն կը հասնէր, կառախումբը գիծէն դուրս ելաւ։ Երեք վակոններ բոլորովին խորտակուեցան։ Ուրիշ չորս վակոններ ծանր վնասներ կրեցին։ Մեքենան և անոր մօտ վակոնը ճամբէն դուրս ելան և բոլորովին ալ կողմին վրայ պառկեցան։ Զսպանակի պաշտօնեայէն զատ, որ վիրաւորուած է, միւս բոլոր պաշտօնեաները անվնաս են։ Կառախումբին պաշտօնեաները յայտարարեցին թէ կառախումբը գիծէն չելած, պայթումի ձայներ լսած էին։ Այս դաւադրական փորձը մեծ յուզում առաջ բերաւ քաղաքին մէջ։ Արեւելեան երկաթուղիներու քննիչը և քաղաքային ու զինուորական իշխանութիւնները դէպքին վայրը գացին։ Կառախումբ մը ղրկուած է օգնութեան համար։

⁂ Արեւելեան երկաթուղիի ընկերութեան տնօրէնութիւնը սա յայտարարութիւնները ըրած է խմբագրի մը. «Մեր հետաքրքրութիւնները հաստատեցին պայթումին լուրը։ Պէտք է աւելցնել թէ տինամիթի փամփուշտներ գտնուած են դէպքին վայրը, ինչ որ կը հաստատէ թէ գիծին զանազան կողմերը դրուած քանի մը փամփուշտներ պայթած են, փոխանակ հեռագրին մէջ յիշուած պօմպային»։

⁂ Այս եղեռնական փորձին վրայ խիստ քննութիւն մը կատարուած է։ Ոճրագործները չեն ձերբակալուած։ Հրոսախումբերու կը վերագրուի այս դաւադրական փորձը։

ՕՍՄ. ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆԸ

Օսմ. փոխառութեան մասին կատարուած բանակցութիւնները վերջանալու վրայ են։ Կ'ըսուի թէ օսմ. կառավարութիւնը ընդունած է ֆրանսական կառավարութեան պայմանները, մանաւանդապէս զինուորական յանձնարարութիւնը Ֆրանսայի տալու առաջարկը։

⁂ Նոյէ Ֆրայէ Բրէսէի Բարիզի թղթակիցը կ'ըսէ թէ օսմ. փոխառութեան բանակցութիւնները Բարիզի մէջ կը վարէ Կիւլպէնկեան էֆ., որ ելմտական նախարար Ճավիտ պէյի վստահութիւնը կը վայելէ։ Վիէննական թերթին թղթակիցը կը յայտարարէ թէ Կիւլպէնկեան էֆ. արտակարգ կարողութեան ու արժանիքի տէր անձնաւորութիւն մըն է ելմտական խնդիրներու մէջ։

ՔՈԼԵՐԱՆ

Աղջի օր քսանըչորս ժամուան ընթացքին մէջ, քոլերայէ երկու հոգի վարակուեցան Գասըմ Փաշայի մէջ։ Վարակուողներէն մէկը մեռաւ։ Երկու հոգի ալ մեռան առջի հիւանդներէն։ Մինչեւ հիմա դէպքերուն թիւը կը հասնի 90ի, իսկ մեռնողներունը՝ 52ի։

⁂ Տրապիզոնի մէջ սեպտ. 30էն 8 հոգի բռնուած և 2 հոգի մեռած են քոլերայէն։ Էրզրումի մէջ քոլերայի դէպք չէ պատահեր։ Շրջակաները մէկ քանի դէպքեր պատահած են։

ՕՍՄ. ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ

Օսմ. նաւատորմը, ծովակալ Ուիլեէմս փաշայի հրամանատարութեամբ, երէկ, դէպի Եգէական ծով մեկնեցաւ, ռազմափորձեր կատարելու համար։

ՊԱԹԱՆԹԻ ՏՈՒՐՔԸ

Կառավարութիւնը պիտի սկսի բաթանթի տուրքը գանձել Բէյրութի մէջ։ Կը կարծուի որ մինչեւ Գուրպան պայրամի 40-50,000 ոսկի պիտի գանձէ։

ԳԱՀԱԺԱՌԱՆԳԸ

Գահաժառանգ Եուսուֆ Իզզէտտին էֆ. որսորդութեան պիտի երթայ Զէնկէլ քէօյ, Հավուզ Պաշը, Երեսփ. Ժողովի նախագահ Ահմէտ Րիզա պէյի հետ։ Որսորդութենէ դարձին, Ահմէտ Րիզա պէյ Պոլսէն պիտի մեկնի, ռազմափորձերուն ներկայ գտնուելու համար։

ԱԼՊԱՆԻԱՑԻՆԵՐՈՒ ԳԱՂԹՈՒՄԸ

Ալպաներէն Պաշգըմ թերթը Շքոտրայէն կ'իմանայ թէ Ալպանիացի 160 ընտանիքներ Գարատաղ գաղթած են։ Տեղական իշխանութիւնները կը հրաւիրէ այդ գաղթումին պատճառները երեւան հանելու։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՊՈՐԹՈՒԿԱԼ

Բ. Դրան պաշտօնապէս ծանուցուած է Պորթուկալի մէջ հանրապետութեան հռչակումը։

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ՀՕՐԱՆԻ ՄԷՋ

Պատերազմական նախարարութեան հասած լուրերու նայելով, օսմ. զօրագունդերը կը յառաջանան, առանց ոեւէ դիմադրութեան հանդիպելու ըմբոստներու կողմէ։ Տիւրզիներուն ապստամբութիւնը զսպուելու վրայ է։

ԴԻՒԱՆԱՏԱՆ

Ասկէ առաջ ձեռնհաս պաշտօնատունը որոշած էր մասնաւոր շէնք մը կառուցանել դիւանատան համար։ Առայժմ Հայտար փաշայի բժշկական վարժարանի մէկ սրահին մէջ պիտի հաստատուի դիւանատունը, ուր պիտի ցուցադրուին ինքնութիւննին սկզբան անծանօթ մնացած մարդոց դիակները։ Անդամազննական յարկաբաժին մը պիտի կցուի այդ սրահին։ Ցուցադրութեան պայմանաժամը անցնելէ յետոյ, դիազննութիւնը պիտի կատարուի դատական պաշտօնեաներու ներկայութեամբ։ Բժշկական վարժարանի աշակերտներն ալ ներկայ պիտի գտնուին։

ՎԻՃԵԼԻ ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐԸ

Վիճելի եկեղեցիներու յանձնախումբը Սէրէզի գաւառին մէջ աւարտած է իր աշխատութիւնները։ Գաւառին վիճելի 12 եկեղեցիներէն երկուքը միայն, որոնք Բրոզէնիքի և Էլզինիկի մէջ կը գտնուին, Յոյներուն տրուած են։ Միացեալ տասը եկեղեցիները Պուլկարներուն յանձնուած են։

ՀԵԼԼԵՆԱՀՊԱՏԱԿ ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐԸ

Յունարէն թերթերը կ'ըսեն թէ կրթական նախարարութեան կողմէ Ֆէնէրի Պատրիարքարանին զեկուցուած է որ հելլէնահպատակ ուսուցիչները լիսէներուն մէջ կրնան միայն դասախօսել։

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԱՐՏԱՔԻՆ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Աւստրիական պատուիրակութեան արտաքին գործոց յանձնաժողովը այսօր ըսկսաւ քննել արտաքին գործոց ելմտացոյցը։ Պ. Քրամարժ անխնայ կերպով քննադատեց արտաքին քաղաքականութիւնը, որ, ըսաւ, Աւստրօհունգարիան զրկեց գործելու ամէն ազատութենէ, և գրեթէ կատարելապէս գործիք ըրաւ Գերմանիոյ ձեռքը։ Գերմանիա կ'ուզէ Աւստրիո-Հունգարիոյ օժանդակութեամբը, որ չի կրնար այլեւս դուրս ելլել իր ազդեցութենէն, հաստատել անպարտելի զօրութիւն մը Պալթիքէն մինչեւ Վոսփոր, բայց ասիկա հակառակ է էութեանը Աւստրիոյ նման Պետութեան մը, որուն բնակչութեան մեծամասնութիւնը սլաւ է։ Տօքթոր Պէրնալթէր ըսաւ թէ սխալ է որ Աւստրիա-Հունգարիա Գերմանիոյ ազդեցութեան ներքեւ կը գտնուի։ Կը թուի թէ համաձայնութիւն մը պատրաստուելու վրայ է Գերմանիոյ, Աւստրիո-Հունգարիոյ և Թուրքիոյ միջեւ, համաձայնութիւն՝ որ կրնայ զինուորական շատ մեծ կարեւորութիւն ունենալ և հաստատել խաղաղասէր, զօրաւոր կացութիւն մը Պալթիքէն մինչեւ Վոսփոր։ Ասիկա անշուշտ մեծ գաղափար մըն է։ Սակայն, ըսաւ Տօքթ. Պէրնալթէր, չի գիտեր թէ ո՛ր աստիճան իրագործուած է արդէն։ Այս զօրաւոր շղթային մէջ կը գտնուի անորոշ տարր մը, այսինքն Թուրքիան, որուն վրայ արեւմտեան պետութիւնները ի գործ կ'դնեն մեծ ճնշողութիւն մը, մանաւանդ անտեսական ու ելմտական յարաբերութեանց տեսակէտով։ Տօքթ. Պէրնալթէր և Պ. Շվէկէլ յանձնարարեցին զարգացնել անտեսական ու մտաւորական յարաբերութիւնները Աւստրիոյ-Հունգարիոյ և պալքանեան պետութեանց միջեւ։

ԹՂԹԱՏԱՐԱԿԱՆ
ԱՆԿԱՆՈՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Սապահ իր երէկուան թիւին մէջ երկար ու բուռն խմբագրական մը հրատարակած է թղթատարական ու հեռագրական վարչութեան աչքառու և ծանր անկանոնութեանց վրայ, որոնք հետզհետէ կը շեշտուին, հակառակ ամէն կողմէ տեղացող բողոքներու։ Սապահի խմբագրապետը առաջ բերած է գործի մարդոց կողմէ նոյն թերթին ուղղուած բազմաթիւ գանգատներ, որոնք կատարելապէս ի վեր կը հանեն թէ օսմ. թղթատարութիւնը ինչ խեղճ ու կրակ դրութեան մէջ կը գտնուի, և բարենորոգումի մը պէտքը որքա՜ն անհրաժեշտ է այդ վարչութեան համար։ Թուրք թերթը ամէն առթիւ պիտի շարունակէ իր արդարացի պայքարը թղթատարական վարչութեան դէմ մինչեւ որ գոհացուցիչ բարենորոգում մը ի գործ դրուի։ Ֆրանսայի մէջ լրագրական պայքարի շնորհիւ կարելի եղած է թղթատարական վարչութեան թերութիւնները դարմանել։ Թուրքիոյ մէջ ալ այդպէս պիտի ըլլայ։ Բիչ մը կը տարակուսինք, աչքի առջեւ ունենալով սա պարագան թէ սահմանադրական ռէժիմին հաստատումէն ի վեր տակաւին ո՛չ մէկ թղթատարական բարենորոգում ի գործ չէ դրուած։ Նամակներու և թերթերու առաքումը օրերով կը յապաղի, երբեմն բոլորովին կը կորսուին անոնք, հեռագիրները քանի մը օր ետքը կը յանձնուին տէրերուն, թղթատարական բաշխումները խիստ անկանոն կերպով կը կատարուին, վերջապէս անվերջ ու անհամար անկանոնութիւններ, որոնց վերջ մը տալու ատենը հասած է այլեւս։ Կառավարութիւնը պարտաւոր է լուրջ միջոցներ խորհելու, երկրին թղթատարութիւնը բարւոքելու համար, ինչ որ շատ դժուարին գործ մը չէ, եթէ քիչ մը բարի կամեցողութիւն ըլլայ։

ԶԻՆԱԹԱՓՈՒԹԻՒՆԸ
ՍԷԼԱՆԻԿԻ ՄԷՋ

Սէլանիկէն սեպտ. 28 թուով կը գրեն Օսմանիշէր Լօյտի. «Չորս վաշտ գնդապետ Ֆէթհի պէյի հրամանատարութեամբ, Մանասթրէն դէպի Սէլանիկ ճամբայ ելած են, ուր տեղական իշխանութեանց տրամադրութեանց ներքեւ պիտի գտնուին մինչեւ զինաթափութեան վերջը, որուն պիտի ձեռնարկուի կուսակալ Իպրահիմ պէյի Սէլանիկ դառնալէն յետոյ։ Ի հարկին պաշարման վիճակ ալ պիտի յայտարարուի։ Մինչեւ հիմա 536 հրացան և 842 րեվօլվէր յանձնուած են իշխանութեանց։ Մտադրութիւն կայ հելլէնահպատակները, մանաւանդ վարժապաններու հելլէնահպատակ ուսուցիչները վտարելու օսմանեան հողէն։ Քօվալա գաւառին մէջ յունական վարժարաններու ուսուցիչները հրաւիրուած են կրթական քննիչներուն ներկայացնելու իրենց վկայագիրները, որպէս զի անոնց հպատակութիւնը երեւան ելլէ։ Հելլէնահպատակները պիտի հրաւիրուին երկրէն հեռանալու, ի մէջ դպրոցներու, որոնք փակուելու պիտի դատապարտուին։ Ուսուցիչները արդէն իսկ բողոքած են Պատրիարքարանին և կրթական նախարարութեան։ Մինչեւ հիմա գերմանական հիւպատոսարանը յանձնուած են 28 րեվօլվէր, 3 հրացան և 16 հին զէնքեր, աւստրիական հիւպատոսարանը՝ 51 րեվօլվէր և 7 հին հրացան, իտալական հիւպատոսարանը՝ 58 րեվօլվէր 10 հրացան և 3 հին զէնքեր, սերպիական հիւպատոսարանը՝ 12 րեվօլվէր։ Սէրէզի մէջ Թուրքերէն գրաւուած են 170 հրացան և 418 փամփուշտ, Յոյներէն՝ 285 Կրա հրացան, 112 հին հրացան, 85 ռուսական հրացան և 1875 փամփուշտ, Պուլկարներէն՝ 122 Մանլիխէր հրացան, 290 հին հրացան, 385 րեվօլվէր և 1250 փամփուշտ։ Հիմա խիստ միջոցներու կը ձեռնարկուի։»

ՄԱՆԱՍԹԸՐԻ ՄԷՋ ՊՕՄՊԱ

Մանասթըրի շրջակաները տեղական իշխանութեանց կողմէ երէկ հանուած են դաշտերու մէջ թաղուած 85 տուփեր, որոնք տինամիթ կ'պարունակէին, նոյնպէս 50 պօմպա և որոշ թուով Կրա հրացաններ ձեռք անցուած են։ Դաշտին տէրը ձերբակալուած է։

ՄԱԽՍՈՒՍԷՆ

Լոնտոնի Միրֆիլա տունը փաստաբան Պ. Բէրսի միջոցաւ բողոքագիր մը տալով, հանրօգուտ շինութեանց նախարարութենէն վնասի հատուցում կը պահանջէ Մախսուսէի նոր ընկերութեան կազմութեան առթիւ Օսմ. Կայս. Պանքան ձգած 10,000 օսմ. ոսկիի երաշխաւորութեան գումարի մասին։

Տեսնել Դ. էջը Ջէնիթ ժամացոյցի ծանուցումը։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԷԿԶԱՐՔԻՆ ՄՕՏ

Ս. Պատրիարք հայրը երէկ իր հետ ունենալով պատ. փոխանորդ հայր Ս.ը այցելեց Պուլկարաց Էկզարքին։

Ի ԿԱՐԳ ՀՐԱՒԻՐՈՒԱԾ
ԹԱՂ. ԽՈՐՀՈՒՐԴ ՄԸ

Ազգ. Պատրիարքարանը կ'երեւի որոշած է հետզհետէ ինքզինքը ցոյց տալ կարգ մը թաղ. խորհուրդներու որոնք օ և է կերպով չեն ուզեր հնազանդիլ Պատրիարքարանի հրամաններուն։ Այս կարգէն է եղեր Կէտիկ Փաշայի թաղ. խորհուրդը, որ իր քով գտնուող կտակի մը գումարը, հակառակ կրկնակի հրամաններու — թէ Ս. Պատրիարքին և թէ՛ տնտես. խորհուրդին կողմէ — չէ ղրկեր Պատրիարքարան։ Երէկ տնտես. խորհրդոյ որոշմամբ Ս. Պատրիարք հայրը հետեւեալ գիրը ղրկեց նոյն թաղ. խորհուրդին։ — «Եկեղեցւոյդ և ազգ. վարժարաններու ջուրի ճամբաներու ծախքին համար Թէլլեան Մարտիրոս էֆ.ի կտակած կտակի դրամագլուխին ծանօթ քսան ոսկին դեռ չյանձնուեցաւ Պատրիարքարան, հակառակ մեր և տնտես. խորհրդոյ կրկին յանձնարարութիւններուն։ Խորհրդոյդ ընթացքը դժգոհութիւն պատճառած ըլլալով թէ մեզ և թէ նոյն խորհրդոյ, ի կարգ կը հրաւիրենք ձեզ և այս վերջին անգամ ըլլալով կը յանձնարարենք և կ'ազդարարենք որ յառաջիկայ երկուշաբթի օր նոյն գումարը բերէք յանձնէք մեզ՝ ըստ վարչական հրահանգի անձեռնմխելի կերպով դրամատան մը մէջ տոկոսի դրուելու համար»։

ՊԵՏԱԿԱՆ ՆՊԱՍՏ

Ասկէ առաջ Գուրուչայի և Երզնկայի մէջ կարկուտ մը քանդ ու աւեր ըրած էր հայ և թուրք գիւղացիներու հունձքերը՝ անօրինակ խեղճութեան մատնելով զանոնք։ Յիշեալները այդ առթիւ դիմած էին թէ Բ. Դրան և թէ ազգ. Պատրիարքարան և նպաստ խնդրած էին։ Ս. Պատրիարք հօր կողմէ այդ միջոցին Պատրիարքարան ղրկուած հեռագիրն ալ յանձնուած էր Ներքին գործոց նախարարին նկատառման։ Այս անգամ նոյն նախարարութեան կողմէ 1700 ոսկի ղրկուեր է Երզնկա՝ յիշեալ աղէտեալ գիւղացիներուն բաշխուելու համար։

ՍՐՈՒՍԱԳԼԽԱՊԵՏԵԱՆ ՀՈՂԸ

Ս. Պատրիարք հայրը ուրբաթ օր տեսակցութիւն մը ունեցաւ Ղեւոնդ վրդ. Մաքսուտեանի հետ։ Եէտի Գուլէի դուրսը գտնուող հողերու մասին հարկ եղած տեղեկութիւնները առաւ և յայտնեց թէ որո՞ւ կը պատկանի հողը և ի՛նչ նպատակի պիտի գործածուի դրամը եթէ կառավարութեան որոշման առջեւ տեղի տայ։ Այս առթիւ Ղեւոնդ վրդ. յայտարարեց թէ ինք օ և է ձեռնարկ ըրած չէ Եէտի Գուլէի դուրսը գտնուող վալ քաղաքական հողը ծախելու համար, ընդհակառակը այդ առթիւ բողոքագիր մը տուած է կառավարական որոշման դէմ։

ՊԱՐՍԿԱՀԱՅ ՄԸ ՊՐՈՒՔՍԷԼԻ
ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍԻՆ ՄԷՋ

Պրիւքսէլի համաշխարհային ցուցահանդէսին մէջ Պարսկաստանը պատուաւոր կերպով ներկայացուած էր։ Պարսկական բաժնին պատուակալ նախագահն է Պրիւքսէլի պարսից դեսպան Մահմուտ խան, տեղապահ Մօֆէխեմ Սուլթանէ, ընդհանուր Գոմիսարն է՝ Պրիւքսէլի պարսից ընդհանուր հիւպատոս Էտուարտ Գոլցինէր, իսկ Գոմիտէին անդամներն են Պէլճիքացի մէկ քանի ականաւոր պետական գործիչներ, վաճառականներ և հայազգի Տիգրան խան Գորոյեանց, որ միեւնոյն ժամանակ մրցանակներ բաշխող ժիւրիին անդամն է և պարսկական բաժնին փոխ-նախագահ։ Տիգրան խան Գորոյեանցի ծրագրով և ղարզարանքով շինուած է պարսկական պատուոյ սրահը կամ քալարը, պատկերազարդ և գմբեթաձեւ, որ կը ներկայացնէ ժամանակակից պարսկական ճարտարապետութեան մէկ նմոյշը, կոչուած «թիւրբէղեան» և զարդարուած է թանկագին գորգերով։ Մէկ խօսքով, մտնելով «Արեգակի և Առիւծի» թավիլիօնը, կը տեսնէք Պարսկաստանի հին և նոր գեղարուեստի ընտիր ձեռագործներ, հանքային, բուսաբանական բազմաթիւ օրինակներ, թանկագին, չքնաղ գորգեր, կտաւի, մետաքսի գիպաներ, բրդի և բամպակի ամէն տեսակ գործուածքներ և ասեղնագործներ, հին դրամներու հաւաքածոներ, արծաթէ բանուած և քանդակուած անօթներ, սպասներ, գոհարեղէն, հին ու նոր նկարներ, յախճապակի ներու, անօթներու, երկաթէ, պղնձէ, պողպատէ առարկաներ, զրահներու հաւաքածոներ, պատկերազարդ ձեռագիրներ, որոնց մէջ Սաատի, Հաֆըզի, Սաադիի, Ֆըրդովսիի հին ձեռագիրները, Շիրազի, Սպահանի, Թաւրիզի ընտիր գինեներ եւլն. եւլն.։ Ուրախալի պարագայ մըն է, որ մրցանակի արժանացած հաստատութիւններու մէջ կը գտնուի նաեւ Դավրէժի Հայուհեաց Միացեալ Բարեգործական Ընկերութիւնը, որ իր դպրոցական ձեռագործ արտադրութիւններուն համար վարձատրուեր է ոսկի մետալով։ Պրիւքսէլի համաշխարհային ցուցահանդէսին մէջ պարսկական բաժինը այնպէս պատուաւոր և փառաւոր կերպով պատրաստելու և ներկայացնելու աշխատութիւնը կը պատկանի Պրիւքսէլի պարսից դեսպան Մահմուտ խան՝ Մօֆէխէմ-Սալթանէին, գլխաւոր օժանդակութեամբ հայազգի Տիգրան խան Գորոյեանցի։ Յիշեալը շարունակ կը մասնակցի համաշխարհային ցուցահանդէսներուն, ուր ի ցոյց կը դնէ Պարսկաստանի գործերը, գլխաւորապէս թանկագին գորգեր և հնագիտական առարկաներ, և շատ ցուցահանդէսներու մէջ արժանացեր է բարձր վարձատրութիւններու։ Այս անգամ եւս, Պրիւքսէլի ցուցահանդէսին մէջ Տիգրան խան չքեղ կերպով ներկայացուցեր է պարսկական գեղարուեստական առարկաները և արժանացեր է ամենաբարձր աստիճանի վարձատրութեան։ Տիգրան խան ունի շատ մը թանկագին հնագիտական հաւաքածոներ՝ պարսկական դրամներու, ձեռագիրներու, կերպասներու, գորգերու, զէնքերու և այլն։ Մուզաֆէր Էտտին Շահին ժամանակ Տիգրան խան, անոր կրտսեր որդւոյն՝ Սալար-ուտ-Դովլէի խորհրդականը և քարտուղարն էր և հանգուցեալ Շահը շատ կը գնահատէր անոր ծառայութիւնները։

ՊԱՐՍԿԱՀԱՅ ԲԱՐՔԵՐ

Անցեալ ամռան սկիզբները Ղարադաղի (Պարսկաստան) Բէյվան թաղի հայ գիւղացիները կը թափուէին Դավրէժի մէջ՝ իրենց դատը պաշտպանող Զիհանկիր պէկի հետ։ Ռահիմ-խանը անցած տարուան դէպքերու ժամանակ խարդախութեամբ 16 հազար թուման չորթեր էր հայ գիւղացիներէն։ Գիւղացիները Դավրէժի արդարութեան ատեանին բողոքեր էին պահանջելով որ բռնութեամբ առնուած գումարները ետ տրուին։ Կառավարութեան հրամանով Բէրիմ խանն ալ եկեր էր Դավրէժ։ Նախնական քննութեան մէջ յայտնի եղեր էր և ապացուցուեր էր յիշեալ կեղեքիչին յանցապարտութիւնը։ Սակայն հակառակ ասոր, գործը բաւական երկարաձգուեցաւ այն պատճառով, որ դատական քննիչ Միր-Նազիրը 600 թուման կաշառք կ'ուզեր հայերէն քննական թուղթը ժողովին յանձնելու համար՝ նախապէս 150 թուման առնելէ յետոյ։ Այս կաշառակերութեան միջնորդն էր Դավրէժցի ջոջ հայ մը, ինքն ևս կիսով չափ օգտուելու դիտումով: Բայց առաջնորդարանի ձեռք առած միջոցներուն և Չիհանկիր պէկի ջանքերուն շնորհիւ յաջողուեցաւ քննական թուղթը առնել ու յանձնել դատարանի վճռին այն ժամանակ, երբ Քէրիմ խանը իր ծխաւորներով մեկնեցաւ Թէհրան՝ սահմանադրական բախտիարներուն օգնելու նպատակով: Առաժըմ յայտնի չէ թէ, կ'ըսէ Մշակի թղթակիցը, ինչ պիտի ընէ ժողովը խեղճ Քէյվանցիներէն գողցուած դրամները գանձելու համար: Գէթ հարստահարուած գիւղացիները մէկ օր, մէկ բոպէ հանգիստ վայելէին գայլերու ձեռքէն. Առաջնորդ Կարապետ եպիսկոպոս, Քէյվանցիներու հետ ուղեւորեցաւ Ղարադաղ: Եւ թէ որչափ օգտակար կ'ըլլայ առաջնորդին ներկայութիւնը Ղարադաղին մէջ հայ գիւղացիներուն համար, բան մը կարելի չէ ընել: Առաջնորդը և հայերը դեռ Դավրէժի մէջ էին, երբ լսուեցաւ թէ՝ Քէրիմ խանի մարդիկը գիշերով մտեր են Չիհանկիր բէկի տունը և խանութէն յափշտակեր են 1000 թումանի արժողութեամբ կանխիկ դրամ և ապրանք:

ԴՐԱԿԱՆ

Օրուան գրական նորագոյն եղելութիւնն է Հրանտ Նազարեանցի երկու նոր հրատարակութիւնները «Փ. Թ. Մառինէթթի և ապագայապաշտութիւնը» փոքրիկ պատկերազարդ գրքոյկ մը, նուիրուած Իտալացի մեծատաղանդ գրագէտին՝ որ արդէն ծանօթացուցինք «Արեւելք»ի ընթերցողներուն, և «Եղիա Տէմիրճիպաշեանի սիրային նամակները» մաքուր տպագրութեամբ հատորիկ մը որ կը պարունակէ ողբացեալ մեծանուն գրագէտին հոգեցունց նամակները կնոջ մը ուղղուած: Այս երկու հրատարակութիւնները կը գտնուին բոլոր գրավաճառներուն քով:

ԹՈՒՐՔԻԱՅ ՊԱՆՔԱ

BANQUE DE TURQUIE

(Շար. նախորդ թիւէն եւ վերջ)

Դ. ԳԼՈՒԽ

ՅՕԴ. 21.— Նախորդ տարուան հաշիւները քննելու համար՝ Ընդհանուր Ժողովի կողմէն ամէն տարի երկու քննիչ կը կարգուի և այս տեղեկագիրը նախ Վարչական Խորհուրդին և յետոյ Ընդհանուր Ժողովին կը ներկայացուի: Տեղեկագիրը կը պատրաստուի երկու քննիչի կողմէ և կամ թէ մէկը արգելք մը ունենայ միւսին կողմէ:

Ե. ԳԼՈՒԽ

ՅՕԴ. 22.— Կանոնաւոր գումարուող Ընդհանուր Ժողովը բոլոր բաժնետէրերու փոխանորդն է և կը բաղկանայ անոնցմէ միայն որոնք առնուազն 75 բաժնեթուղթ ունին: Ընդհ. Ժողովին մասնակցելու իրաւունք ունենալու համար, բաժնետէրերը իրենց բաժնեթուղթերը պարտին գումարումի համար որոշուած և լրագիրներով ծանուցուած օրէն 15 օր առաջ դնել այն տեղը, որ նշանակուած է հրաւիրագիրներու մէջ: Ասոր փոխարէն իրենց ընկալագիր մը պիտի տրուի և այդ թուղթը իբր մուտքի տոմս պիտի ծառայէ Ընդհանուր Ժողովին մասնակցելու համար: Ամէն բաժնետէր որ իրաւունք ունի մասնակցելու Ընդհ. Ժողովին, կրնայ իր քուէն տալ ուրիշ բաժնետէրի մը, պայմանաւ որ անիկա ունենայ Ընդհ. Ժողովի մասնակցելու իրաւունք: 75էն քիչ բաժնեթուղթ ունեցողներ կրնան իրարու հետ միանալ և յիշեալ թիւը կազմելէն ետք՝ իրենց մէջէն մէկը ներկայացուցիչ կարգել: Այս ներկայացուցչութեան տրուած փոխանորդագիրը պէտք է Վարչական Ժողովին ներկայացնել Ընդհ. Ժողովին գումարումէն առնուազն 8 օր առաջ և այս փոխանորդագիրին տակ ըստ օրինի տասը ղրշ.նոց դրոշմաթուղթ փակցնել: Բացառութիւն ըլլալով՝ անչափահասներու խնամակալները, խնամերու, գործելու ազատութենէ զրկուածներու և ծերերու փոխանորդները, ինչպէս նաև ընկերութիւնները, առեւտրական, հանքային, երկրագործական, արհեստական հաստատութիւնները իրենց փոխանորդներէն մէկուն միջոցով պիտի կրնան քուէ տալ:

ՅՕԴ. 23.— Ընդհանուր Ժողովը տարին մէկ անգամ յունիս 30էն առաջ սովորական կերպով կը գումարուի ընկերութեան կեդրոնին մէջ: Երբ Վարչական Խորհուրդը հարկ դատէ կամ երբ բազմաթիւ բաժնետէրեր որոնք առնուազն պէտք են ունենալ բաժնեթուղթերու քառորդը, առաջարկեն, Ընդհ. Ժողովը կը գումարուի արտասովոր կերպով: Ընդհ. Ժողովին սովորական կամ անսովոր նիստերուն՝ առեւտրական նախարարութեան կողմէ պաշտօնեայ մը ներկայ պիտի գտնուի: Ուստի պէտք է գումարումէն տասնըհինգ օր առաջ ծանուցանել նախարարութեան:

ՅՕԴ. 24.— Բաժնետէրերու հրաւիրումը պէտք է ըլլայ գումարումի համար որոշուած օրէն ամիս մը առաջ, Պոլսոյ ամենէն ծանօթ երկու թերթերու միջոցով որոնցմէ մէկը պէտք է ըլլայ թուրքերէն: Հրաւիրագիրին մէջ պէտք է գրուած ըլլայ օրակարգը, որ կը պատրաստուի Վարչական Խորհուրդին կողմէ և եթէ Ընդհանուր Ժողովը կը հրաւիրուի բաժնետէրերուն առաջարկութեամբ, անոնք պէտք է գումարումէն քսան օր առաջ հաղորդեն Վարչական Խորհուրդին թէ՝ ի՛նչ բաներ պիտի ըլլան խորհրդակցութեան նիւթ: Երբ ժողովը գումարուի, խորհրդակցութիւնը պիտի դառնայ միայն օրակարգին շուրջ:

ՅՕԴ. 25.— Ընդհանուր Ժողովը օրինաւոր կերպով գումարուած կը համարի՝ երբ ժողովին ներկաները կամ ներկայացուցիչները իրենց ձեռքին մէջ ունենան հրապարակ հանուած բաժնեթուղթերու քառորդը: Եթէ այս պայմանը կարելի չըլլայ առաջին գումարումին, առնուազն երեսուն օրուան միջոցով մը՝ երկրորդ հրաւէր մը պիտի ըլլայ: Երկրորդ հրաւէրին Ժողովին մէջ ներկայ անդամներու կամ իբր ներկայացուցիչ գտնուողներու ունեցած բաժնեթուղթերը ինչ քանակութեամբ ալ ըլլան, Ժողովը օրինաւոր կերպով գումարուած պիտի համարուի. սակայն առջի հրաւիրագիրներու մէջ նշանակուած օրակարգէն դուրս ո և է բանի մը վրայ խորհրդակցութիւն չպիտի կատարուի: Այս կերպով տրուած որոշումները, բոլոր բաժնետէրերու համար գործադրելի են:

ՅՕԴ. 26.— Ընդհանուր Ժողովին կը նախագահէ Վարչական Խորհուրդին նախագահը: Դիւանը կ'ընտրէ քարտուղար մը: Երբ նախագահը բացակայի, Վարչական Խորհուրդին կողմէ ընտրուած մէկը նախագահութիւն կ'ընէ: Քուէները ժողովելու պաշտօնը ունին ներկաներէն ամենէն շատ բաժնեթուղթ ունեցող երկու հոգի. եթէ ասոնք դժկամակին, այս պաշտօնը կը կատարեն աստիճանաբար անոնցմէ նուազ բաժնեթուղթ ունեցող ուրիշ 2 հոգի: Կատարուած խորհրդակցութիւնները որոշումի մը կը յանգին ներկայ անդամներու և ներկայացուցիչներու մեծամասնութեան քուէով: Ամէն անդամ կամ ներկայացուցիչ իր ունեցած իւրաքանչիւր 75 բաժնեթուղթի համար ձայն մը ունի, սակայն անձ մը չկրնար քսանէ աւելի ձայն ունենալ: Դրամագլուխը շատցնելու որոշումը կրնայ տրուիլ դրամագլուխին երկու երրորդը ունեցողներու կամ անոնց փոխանորդներուն կողմէ:

ՅՕԴ. 27.— Տարեկան գումարում ունեցող Ընդհ. Ժողով մը կը լսէ Վարչական Խորհուրդին կամ քննիչներու կողմէ ընկերութեան գործառնութիւններուն մասին տալիք տեղեկագիրները: Հաշիւները կը քննէ և զանոնք կ'ընդունի կամ կը մերժէ, կ'որոշէ բաշխուելիք բաժնեչափը: Երբ հարկ տեսնէ Վարչական Խորհուրդին անդամները կը փոխէ և անոնց տեղ ուրիշներ կ'ընտրէ: Վարչական Խորհուրդին կողմէ ընկերութեան դրամագլուխին յաւելումին, տեւողութեան երկարացումին, կանոնագրի բարեփոխութեան և տեւողութեան լմնալէն առաջ ընկերութեան լուծման մասին ըրած առաջարկներուն և մասնաւորապէս օրակարգին մէջ գտնուող բոլոր նիւթերուն վրայ կը խորհրդակցի և զանոնք կ'որոշէ: Վերջապէս ընկերութեան շահերն վերաբերեալ բոլոր բաներուն վրայ կը խորհրդակցի և վերջնական որոշում մը կուտայ և եթէ պէտք ըլլայ կ'ընդլայնէ Վարչական Խորհուրդին իրաւասութիւնը:

ՅՕԴ. 28.— Այս կանոնագրին համաձայն Ընդհ. Ժողովին տուած որոշումները պարտաւորիչ են բոլոր բաժնետէրերուն նոյնիսկ բացակայ եղողներուն կամ հակառակ կարծիք ունեցողներուն համար: Յիշեալ որոշումները յատուկ տոմարի մէջ պիտի արձանագրուին և պիտի ստորագրուին Վարչական Խորհուրդի անդամներուն, քննիչներուն և քուէ հաւաքողներուն կողմէ: Ժողովին ներկայ գտնուող անդամներուն և անոնց բաժնեթուղթերուն թիւը, ինչպէս նաև այդ անդամներուն թիւը, ճշդելու սահմանուած թուղթ մը պիտի կցուի ատենագրութեան: Այդ թուղթը պիտի ստորագրուի նոյն անդամներուն կողմէ:

Զ. ԳԼՈՒԽ
«ԻՆՎԱՆԹԷՐ» ԵՒ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇԻՒՆԵՐ

ՅՕԴ. 29.— Ելմտական տարին կը սկսի Մարտի առաջին օրէն (Հ. Տ.) և կ'աւարտի Փետրուարին վերջը: Բացառութիւն ըլլալով՝ առաջին ելմտական տարին պիտի հաշուուի ընկերութեան կազմութեան թուականէն մինչև 1325 Փետրուարի վերջը: Ամէն տարիի վերջը, Վարչական Խորհուրդը ընկերութեան կացութիւնը, այսինքն գոյքն ու պարտքը ամփոփող ընդհանուր «Ինվանթէր» մը կը պատրաստէ և կը ներկայացնէ Ընդհանուր Ժողովին, որ կը վաւերացնէ կամ կը մերժէ, և քննիչներուն տեղեկագիրը լսելէ ետք՝ շահաբաժինը կ'որոշէ: Ընկերութեան տոմարներն ու հաշիւները Ընդհանուր Ժողովին գումարումէն 40 օր առաջ պիտի յանձնուին քննիչներուն:

Է. ԳԼՈՒԽ
ՇԱՀԵՐՈՒ ԲԱՇԽՈՒՄԸ

ՅՕԴ. 30.— Զուտ հասոյթ են այն գումարները, որոնք կը մնան՝ Ա.) Ընդհանուր ծախքերուն, Բ. Ընկերութեան ամէն տեսակ պարտքերը, դրամագլուխին գլխավճարը և պարտաթուղթերուն տոկոսը վճարելու համար պէտք եղած գումարներուն և Գ. [illegible] հասոյթին երեք առ հարիւրը ներկայացնող պահեստի դրամագլուխին զեղչուելէն ետք: Այս զուտ հասոյթէն առաջին անգամ կը հանուին վճարուած դրամագլուխին համար տարեկան հինգ առ հարիւր տոկոսը և դրամագլուխին գլխավճարին համար մէկ առ հարիւր: Շահուն մնացած մասը կը բաժնուի հետեւեալ կերպով. Տասը առ հարիւր Վարչական Խորհուրդի անդամներուն, հաւասարապէս բաշխելու պայմանաւ: Հինգ առ հարիւր Ընկերութեան անօրէններուն և պաշտօնեաներուն համար, Վարչական Խորհուրդին կողմէ ճշդուած և որոշուած համեմատութեամբ: Հինգ առ հարիւր, ի հարկին գործածելի երկրորդ մասնաւոր պահեստի գումարի մը կազմութեան համար: Ութսուն առ հարիւր բաժնետէրերուն: Զուտ հասոյթէն պահեստի առաջին դրամագլուխին յատկացած երեք առ հարիւրը կարելի պիտի ըլլայ չառնել, եթէ անիկա Ընկերութեան դրամագլխին մէկ քառորդին հասնի: Նոյն համեմատութեամբ պիտի սկսի առնուիլ դարձեալ այն պարագային՝ երբ այդ պահեստէն մաս մը առնուած ըլլալով, գումարը պակսած ըլլայ: Ընդհանուր Ժողովին կողմէ քուէարկուած տոկոսներուն և շահաբաժինին վճարումը Վարչական Խորհուրդին կողմէ նշանակուած թուականներուն և տեղերուն մէջ պիտի կատարուի: Հինգ տարուան միջոցին չը պահանջուած տոկոսներն ու շահաբաժինը ընկերութեան կը մնան:

Ը. ԳԼՈՒԽ
ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ

ՅՕԴ. 31.— Երբ տարուան ընթացքին մէջ գոյացած շահերով կարելի չըլլայ հինգ առ հարիւր տոկոսը վճարել, 30րդ յօդուածին մէջ յիշուած պահեստի երկու դրամագլուխներուն ամբողջութիւնը պիտի գործածուի բացը գոցելու և երկրորդ՝ Վարչական Խորհուրդին որոշման համեմատ, ընկերութեան արտասովոր ծախքերը հոգալու:

Թ. ԳԼՈՒԽ
ԿԱՆՈՆԱԳՐԻՆ ԲԱՐԵՓՈԽՈՒՄԸ

ՅՕԴ. 32.— Ընդհանուր Ժողովը Վարչական Խորհուրդին նախաձեռնութեամբ և օսմանեան կառավարութեան հաւանութիւնը առնելով, պիտի կրնայ իրեն պատշաճ դատած փոփոխութիւնները ընել ներկայ կանոնագրին մէջ, պայմանաւ որ դրամագլուխին կէսը ներկայացնող բաժնետէրերը ներկայ ըլլան կամ իրենց կողմէ փոխանորդ մը ղրկած ըլլան: Այս մասին իր տուած որոշումը վաւերական պիտի չըլլայ՝ եթէ բաժնետէրերուն մեծամասնութիւնը ներկայ չըլլայ կամ փոխանորդ չղրկէ:

Ժ. ԳԼՈՒԽ
ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԼՈՒԾՈՒՄԸ ԵՒ ՀԱՇՈՒԵՅԱՐԴԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՅՕԴ. 33.— Ընկերութեան դրամագլուխին երեք քառորդը կորսուած պարագային, Ընդհանուր Ժողովը պիտի կրնայ ընկերութեան լուծումը որոշել, անոր տեւողութեան համար որոշուած պայմանաժամէն առաջ: Կորուստի պարագային դատ, ժամանակէն առաջ՝ Ընկերութեան լուծումը պիտի որոշուի միայն Ընկերութեան դրամագլուխին կէսը ներկայացնող բաժնետէրերու Ժողովին կողմէ:

ՅՕԴ. 34.— Ընկերութեան պայմանաժամին լրանալուն ատեն և կամ լրանալէն առաջ՝ լուծման պարագային, Ընդհանուր Ժողովը, Վարչական Խորհուրդին առաջարկութեան վրայ՝ կը կարգադրէ հաշուեյարդարութեան եղանակը, կ'անուանէ մէկ կամ աւելի հաշուեյարդարներ և անոնց կը յանձնէ իր յարմար դատած պարտականութիւններն ու իրաւունքները, մէջը ըլլալով նաև լուծեալ Ընկերութեան իրաւունքները, բաժնեթուղթերը ու յանձնառութիւնները կառավարութեան արտօնութեամբ ուրիշ ընկերութեան մը փոխանցելու իրաւունքը: Հաշուեյարդարութեան միջոցին, Ընդհանուր Ժողովին իրաւունքները գոյութիւն պիտի ունենան. ինչպէս որ կ'ըլլայ Ընկերութեան տեւողութեան միջոցին: Ժողովը մասնաւորապէս իրաւունք ունի հաշուեյարդարութիւնը վաւերացնելու: Հաշուեյարդարներուն անուանումով, վերջ կը գտնէ Վարչական Խորհուրդին պաշտօնը:

ԺԱ. ԳԼՈՒԽ
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՅՕԴ. 35.— Ընկերութիւնը, առեւտրական նախարարութեան վիճակագրական Դիւանին կողմէ տրուած նմոյշին համաձայն, ամէն տարի նոյն նախարարութեան պիտի ներկայացնէ Ընկերութեան ընդհանուր գործառնութիւններուն մէկ ցանկը: Մէկ անգամի համար, Ընկերութիւնը իր կանոնագրէն յիսուն օրինակ ձրիաբար պիտի տայ կառավարութեան:

Ներկայ կանոնագիրը վաւերացուած է կայսերական իրատէով, որ 1327 Զիլգատէ 18 և 1325 Նոյեմբեր 18 թուակիր վարչապետական հրամանագիրով հաղորդուած է:

25 Զիլգատէ 1327, 25 Նոյ. 1325
Ընկերութեան հիմնադիրներէն
ԱՀՄԷՏ ԼՈՒԹՖՈՒԼԼԱՀ
Առեւտր. եւ Հանր. Շին. նախարար
ՀԱԼԱՃԵԱՆ
Առեւտր. բնդ. Տնօրէն
ԱԼԻ

Ցուցակի թիւ 2547, ժուռնալի թիւ 2282, բնագիրներու թիւ 19:

Վաւերացման համար 50 ղրուշ առնուած է.

«Պանք տը Թիւրքի» Անանուն Ընկերութեան 7 էջ և 35 յօդուած պարունակող այս կանոնագիրը յատուկ տոմարին մէջ նոյնութեամբ արձանագրուելէ ետք վաւերացուած է. 16 Օգոստոս 1326

Կնիք Կ.Պոլսոյ Նախադաս Աւեանի
Նօտարութեան

Ներկայ թարգմանութիւնը համաձայն է թուրք բնագրին:

4 Սեպտ. 1326 : 17 Սեպտ. 1910 Կ. Պոլիս
(ստ.) ԷՔՐԷՄ
(Կնիք՝ Առեւտր. եւ Հանր. Շին. նախարարութեան թարգմանութեան դիւանի տնօրէնութեան)

ԱՌԵՒՏՐ. ԵՒ ՀԱՆՐ. ՇԻՆՈՒԹԵԱՆՑ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՌԵՒՏՐ. ԴԻՒԱՆԻ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ
Թիւ 346

«Պանք տը Թիւրքի»ի հիմնադիրներուն,

ԱՄՓՈՓՈՒՄ.—«Պանք տը Թիւրքի» կոչուած անանուն ընկերութեան վերջնական կազմութեան և ներքին կանոնագրին արձանագրուած մէկ օրինակին ղրկուելուն մասին:

Ներփակեալ ձեզ կը ղրկենք առեւտրական, երկրագործական և հանքային գործերով և պանքայի ու ելմտական ամէն տեսակ գործողութիւններով զբաղելու համար՝ «Պանք տը Թիւրքի» անուան տակ 550.000 ոսկի դրամագլուխով ձեր կազմած Օսմանեան անանուն Ընկերութեան Ներքին Կանոնագրին մէկ օրինակը, Պոլսոյ Նօտարութեան կողմէ արձանագրուած:

Ինչպէս որ կ'երեւայ Ներքին Կանոնագրին 6րդ յօդուածին համաձայն՝ ձեր ցոյց տուած պաշտօնական թուղթերէն, ընկերութեան դրամագլուխին ամբողջութիւնը ստորագրուած է ու այդ դրամագլուխին մէկ տասներորդին վճարումը կատարուած է

Ուստի կը հաղորդենք ձեզ թէ ընկերութիւնը վերջնականապէս կազմուած կը նկատուի

Հաճեցէք ընդունիլ են.

Առեւտր. եւ Հանր. Շինութեանց նախարարին կողմէ
ԽՈՐՀՐԴԱԿԱՆ՝ ԽՈՒԼՈՒՍԻ
3 Րամազան 1328, 25 Օգոստոս 1326
7 Սեպտեմբեր 1910

ՔՐԸՄ ՄԱՂԱԶԱՍԸ

ՄՈՒՍԹԱՖԱ ԵՒ ՄԻՒՐԹԷԶԱ ԼԱՍԹԻՔՃԻ ԵՂԲԱՐՔ

ՁԷՔԻՃ ՄԱՐՔԱ

ԹՈՒՐՔԻՈՅ
ԱՄԵՆԷՆ ՄԵԾ
ԵՒ ՄԻԱԿ ՄԹԵՐԱՆՈՑԸ

ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ
ՔՕԼՕՄՊ
ԼԱՍԹԻՔՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

ՁԿԱՆ. ԿՈՆԱԿԻ ՁԵՒՈՎ.

Եթէ կ'ուզէք հաստատուն և դիմացկուն լասթիք գործածել, հրապարակին վրայ գտնուող ամէնէն ընտիր ՁԷՔԻՃ և ձկան կոնակի նմանող ՔՕԼՕՄՊ ռուսական լասթիքները գործածեցէք: Կիներու և տղոց համար ամէն տեսակէ ու ձեւէ լասթիքներ կը ծախուին սոյն վաճառատան մէջ: Այս տարի թեթեւ լասթիքներ ալ յանձնարարուած են գործարանին: Գիներն են.

Ծանէլայով լասթիք, 40 ղրուշ. խահուէի գոյն՝ ատլասով առաջին կարգ, 35 ղրուշ. կարմիր և ճերմակ ատլասով, թեթեւ ըլլալուն, 30 ղրուշ. կիներու յատուկ լասթիք 22 և 25 ղրուշ, տղոց յատուկ՝ 12, 15, 18 և 22 ղրուշ:

ՊՈԼՍՈՅ ՄԷՋ ՀԵՏԵՒԵԱԼ ՏԵՂԵՐԸ ԵՒ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐԸ ԿԸ ԾԱԽՈՒԻՆ ԳԼԽԱՒՈՐԱԲԱՐ

Տիվան Եօլը, Սէպաթ մաղազաը, լասթիքճի Եօմէր լասթիքճի Համզա:
Բարմագ Գաբու, լասթիք ծախող Եօմէր Լութֆի:
Վէզնէճիլէր, Հաճի Վէլի Գրըմ վաճառատան մասնաճիւղերը:
Ագսէրայ, լասթիք ծախող Մուսթաֆա Չէլէպի:
Իպրահիմ Փաշա ճառտէսի, Հաֆըզ, Օսմա՛ն և բոլոր խափաֆներուն քով:
Սկիւտար, գաֆաֆ Աղիզ և Ճէլալ:
Սամաթիա, Օսմանլը Շիրքէթի:
Գըզըլ Թօփրագ. Աղաթ պէյ:
Մագրիքէօյ, կայարանին հրապարակը, Քօչօ Անաիրիտեսի խանութը:
Ղալաթիոյ վաճառատունները և Թոփհանէի գաֆաֆներուն քով:
Գասըմ Փաշա, զօրանոցին հրապարակը, Բանտէլիի խանութը:

ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՄԷՋ ԿԸ ԾԱԽՈՒԻՆ ՀԵՏԵՒԵԱԼ ՏԵՂԵՐԸ

Պրուսա, Թօղրագաբի մեր վաճառատան մէջ և բոլոր գաֆաֆներուն քով:
Սելանիկ, Մէհմէտ Չիա և ընկերները:
Իզմիր, Էֆիքէթ մաղազաը, Մէհմէտ Էմին:
Աֆիօն-Գարահիսար, Ազօսմանզադէ:
Տրապիզոն, Քէչէճիզադէ հաճի Մուսթաֆա:
Գըրճալի, անպարճըլը Հասան և Եուսուֆ եղբարք:
Էտիրնէ, Օրթագաբու՝ Քօսթի Նիքօլաիտի, Ալի Փաշա՝ Պօզօս Ազիզեան:
Հալէպ, Հինտիէ Ախվան վաճառատուն:
Ցապա Էսկի, Րասիմ էֆ. վաճառատուն:

ԱՄԲՈՂՋ ԹՈՒՐՔԻՈՅ
ԸՆԴՀ. ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ, ՊՈԼԻՍ, ՄԵԾ ՆԱՄԱԿԱՏԱՆ ԴԻՄԱՑ
ՔՐԸՄ ՄԱՂԱԶԱՍԸ
ՀԱՃԻ ՄՈՒՍԹԱՖԱ ԵՒ ՄԻՒՐԹԷԶԱ ԵՂԲԱՐՑ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Վերապահութեամբ կը ծանուցանենք թէ Աթէնքէն քանի մը պատուիրակներ Սելանիկ գացած են, կէս-պաշտօնապէս բանակցութիւններ կատարելու համար Թուրքեւհելլէն համաձայնութեան մասին: Այդ համաձայնութեան առաջին պայմանը պիտի ըլլայ պօյքօթին դադարումը:

⁂ Աթէնքի օսմ. դեսպանատան գործակատար Խալիլ պէյ Բ. Դուռ յղած մէկ տեղեկագրին մէջ կը յանձնարարէ հելլէններուն նկատմամբ խիստ միջոցները դադրեցնելու, կրետացի իսլամներու կեանքին ապահովութեան համար: Խալիլ պէյ կ'աւելցնէ թէ հելլէն կառավարութիւնը կը փորձէ նոր յեղափոխութիւն մը յարուցանել Կրետէի մէջ:

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ԱԼՊԱՆԻՈՅ ՄԷՋ

Ստոյգ աղբիւրէ առնուած տեղեկութեանց նայելով, ալպանացի երկու պետեր, Պայզաթիա Տոտա և Եուսուֆ պէյ Քէվրա Հասան Տիպրէի լեռը խոյս տուած են կռուելու նպատակաւ: Կ'ըսուի թէ ըմբոստներուն թիւը շատ քիչ է և յոյս կայ որ շուտով պիտի պատժուին:

ՄԱՆԱՍԹԸՐԻ ԲԱՆՏԱՐԿԵԱԼՆԵՐԸ ԱԶԱՏ ԱՐՁԱԿՈՒԱԾ

Մանասթրէն կը ծանուցուի թէ զինաթափութեան առթիւ վերջերս բանտարկուած պուլկարները և Ցօյները ազատ պիտի արձակուին:

ԿՐԵՏԷԻ ՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Հռոմի օսմ. դեսպան Բէագիմ պէյ արտաքին գործոց նախարար Սան Ճուլիանօ Մարքիզին բողոքած է Կրետէի մէջ իսլամներու սպանութեան դէմ, Նախարարը պատասխանած է թէ այդ սպանութիւնները արդիւնք են հելլէնահպատակներու վրէժառման: Այս առթիւ նախարարը յանձնարարած է դադրեցնել հելլէնահպատակներու դէմ եղած հալածանքները:

ԶԻՆԱԹԱՓՈՒԹԻՒՆԸ

Կ'իմանանք թէ վաղը հելլէնական դեսպանատունը ծանուցագիր մը տալով արտաքին գործոց նախարարութեան, պիտի բողոքէ, հելլէնահպատակներու տեղական իշխանութեանց կողմէ զինաթափ ըլլալուն համար:

ԲԱՐԵՆՈՐՈԳՈՒՄՆԵՐ ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ ԲԱՆԱԿԻՆ ՄԷՋ

Պուլկարական կառավարութիւնը նկատելով որ Թուրքիա սպառազինութիւններ կը կատարէ, որոշած է սահմանագլխի քանի մը վաշտեր և կարեւոր բարենորոգումներ ներմուծել բանակին մէջ:

ԱՆՄՐՑԵԼԻ Լ ՃԱՇԱԿ ՆՈՐ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ, Բ. Հատոր, գին 10 ղրուշ: Երեք հատորի բաժանորդագին 20 ղրշ.: Դիմել Ս. Դաւթեանին, Թիւ 12, Սէթեան խան:

ՄԱՆԿԱՄԱՐԴ ԱՂՋԿԱՆ ՄԸ ԲՈՒԺՈՒՄԸ
ՐԱՄԻԼԻԻ ՄԷՋ

Իպրահիմիէն (Ռամլէ) օր. Է. Շիշմանեան՝ հետեւեալը կը հաղորդէ մեզ Բինք դեղահատներով բուժուած ըլլալուն առթիւ. «Շատ տկար, խիստ դժգոյն, բոլորովին տկարութիւն էի և մեծ նեղութիւն կը զգայի տնական աշխատութիւնները կատարած միջոցիս: Գիշեր քունս շատ խանգարուած էր և առտուն, արթնցած ատեն, շատ յոգնած կըզգայի ինքզինքս, ինչպէս նաև իրիկուան, անկողինը մտած պահուս: Գրեթէ բերանս բան չէի դներ, կը նիհարնայի եւ կը ծիւրէի: Առողջական գրեթէ շատ դէշ վիճակի մը մէջ կը գտնուէի, խորհելով թէ ի՛նչպէս պիտի կրնայի երբեւիցէ առողջութիւնս ձեռք ձգել: Դեղերն ալ անօգուտ դարձած էին: Բժիշկ մը բարեկամաբար յանձնարարեց ինծի Բինք դեղահատերը գործածել: Չեմ վարանիր յայտարարելու թէ առաջին դեղահատերն իսկ հրաշալի ազդեցութիւն մը գործեցին: Քիչ ատենէն այդ ազնուելի դեղը անհետացուց ուժաթափութեան հետքերը, սակաւարիւնութեան ախտանշանները»:

Բինք դեղահատերը կը բուժեն բոլոր այն հիւանդութիւնները, որոնք արեան սակաւութենէ ու ջղային դրութեան տկարութենէն առաջ կու գան: Մասնաւորաբար կը յանձնարարուին այն կիներուն և աղջիկներուն, որոնց քիչ արիւն ունին: Բինք դեղահատերը կատարեալ կանոնաւորիչ մը ըլլալով, կիներու առողջական վիճակէն անկանոնութիւնները կը դարմանէ:

Բինք դեղահատերը կը գտնուին բոլոր դեղարաններուն մէջ և Կ. Պոլիս Պ. Պ. Էասըրթ Լա Ֆոնթէն և որդիի մթերանոցը, դեղավաճառ, Պոլիս Էնկիւրի խան, ու Բօզըքրաթիվ վաճառատունը: Մէկ տուփը 16 ղրշ. և վեց տուփը 90 ղրուշ է:

„ՀԻ-ՀԻ-ՀԻ„

Այսօր ամէն կողմ փնտռեցէ՛ք Ընկեր Կիկօի այս նոր երգիծաթերթին 14րդ թիւը: Ուրեմն խնդալէ մարելու համար փնտռեցէք այսօրուան «Հի-հի-հի»ն ուր՝
ԵՐ. ՕՏԵԱՆ և ԿԻԿՕ
Ծայրէ ծայր լեցուցած են երգիծական զաւեշտական յօդուածներով:
Զոյգ մը ծաղրանկարներ:
10 փարա

ՍԻՆԷՄԱ-ՕՐԻԱՆԹՕ

Սինէմա-Օրիանթօյի յաջող ներկայացումները մեծ ընդունելութիւն կը գտնեն ամէն գիշեր: Այսօրուան մաթինէին և երեկոյթին համար նոր յայտագիր մը պատրաստուած է: Հրահանգիչ ու զուարճալի տեսարաններ պիտի ներկայացուին: Ուշ գացողը ապահովաբար տեղ չի գտներ: Յայտագիրը շաբաթը երկու անգամ կը փոխուի:

ԶԵՆԻԹ

Տիեզերապէս ճանչցուած իբր լաւագոյն ժամացոյցը եւ պաշտօնապէս ընդունուած հետեւեալ վարչութիւններէն՝

Անատոլուի օսմանեան երկաթուղիներու ընկերութիւն
Շիրքէթը Խայրիյէ
Օսմանեան ռազմական զօրաց վարչութիւն
Իտալիոյ պետական երկաթուղիները
Ռուսական երկաթուղիները
Յունական երկաթուղիները

ՄԵԾ ՄՐՑԱՆԱԿ ՓԱՐԻԶԻ 1900Ի ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍԻՆ

ԱՐՏԱՔՈՅ ՄՐՑՄԱՆ, ԱՆԴԱՄ ԺԻՒՐԻԻ, ՄԻԼԱՆԻ 1906Ի ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍԻՆ

Նէօշաթէլի (Զուիցերիա) դիտարանին 1909ի պետական մրցման մէջ ճշդութեան այնպիսի աստիճանի մը հասած է, որուն և ոչ մէկ ժամացոյց հասած էր մինչեւ այն ատեն։

ՈՍԿԻ, ԱՐԾԱԹ, ՆԻՔԷԼ, ԵՒ ԱՄԷՆ ՄԵՏԱՂՈՒԹԵԱՄԲ

Կը ծախուի հետեւեալ վաճառատուններէն

Գ. ՍԱՐԳԻՍՈՖ ԵՒ ԸՆԿ. — Ճէլալ պէյ խան
Ժ. ԲԱԼՈՒԹԱ — Բերա եւ Պաղչէ-Գաբու
ԵՓՐԵՄԵԱՆ — Մեծ-Շուկայ.

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.—Զենիթ ժամացոյցներու գործարանն արդէն 40 տարիէ ի վեր համբաւաւոր է Թուրքիոյ մէջ իր Սարգիսոֆ ժամացոյցներով, որոնցմէ, իրենց առաջնակարգ յատկութեանց շնորհիւ, մօտաւորապէս 1 միլիոն ծախուած են ցարդ Թուրքիոյ ամէն կողմերը, ժամանակաւորապէս բանակին մէջ, առանց երբեք ամենափոքր գանգատ մը տեղի տալու։

50—27

12
1
2
3
4
5
7
8
9
10
11
ZENITH
60
30

ՔԱՂՈՒԱԾ
ՆԷՕՇԱԹԷԼԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴՈՅ ՈՐՈՇՄՆԱԳՐԷՆ

ՊԵՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

ՆԷՕՇԱԹԷԼԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՆԱՀԱՆԳԻՆ

Նկատողութեան առնելով 1905 Մայիս 23ի կանոնագիրը, որ կը վերաբերի նահանգային աստղագիտական դիտարանին մէջ քրոնոմէթրերու և բանտիլներու քննութեան, ինչպէս նաև տարեկան մրցման մէջ լաւագոյն հանդիսացող քրոնոմէթրերու և բանտիլներու յատկացուած մրցանակներու բաշխման.

Նկատողութեան առնելով նաև նահանգային դիտարանի տնօրէնին տեղեկագիրը, որու կցուած են 1908 տարւոյ մէջ քննութեան ենթարկուած քրոնոմէթրերու գնացքին ցուցակները և վիճակացոյցները։

Լսելով նաև ճարտարարուեստի և երկրագործութեան բաժնի տնօրէնին բացատրութիւնները,

ԿԸ ՎՃՌԷ

Կանոնագրին սահմանած մրցանակները սա կերպով բաժնել 1908ի շրջանին համար.

Ա. Գործարանատէրերու յատկացուած մրցանակներ գրպանի եւ ծովու լաւագոյն վեց քրոնոմէթրերու համար սերիի մրցանակ։

Ա. ԿԱՐԳ	Թիւ դասակարգութեան
Առ. Փ. Փ. Ժ. Ֆավրը-Ժագօ և Ընկ. Գործարան Զենիթ ժամացոյցներու, ի Լօքլ	22,8
Բ. Պիւհրէ, ի Լօքլ	22,5
Բ. Տիթիշայմ, Շօ տը Ֆօն	22,1
Բ. Տ. Նարտէն, ի Լօքլ	19,2
Գործարան Լոնժինի, ի Սէնթ-Իմիէ	14,2

Ի դիմաց Պետական Խորհրդոյ

Դիւանադպիր՝ ԲԷՐՐԷՆ Նախագահ ՏՈՔԹ. ԲԷԹԹԱՎԷԼ

ԻՒՐԱՔԱՆՉԻՒՐ ԶԵՆԻԹ ԺԱՄԱՑՈՅՑԻ ՀԵՏ ՊԱՀԱՆՋԵԼ ՏԱՍՆԸՀԻՆԳ ՏԱՐՈՒԱՆ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ՎԿԱՅԱԳԻՐԸ՝ ԸՍՏ ՕՐԻՆԻ ՍՏՈՐԱԳՐՈՒԱԾ ՎԱՃԱՌՈՂԻՆ ԿՈՂՄԷ.

ՄԷՆԻԷՐԻ - ՇՈՔՈԼԱՆ
ԱՆԲԱՂԴԱՏԵԼԻ ՅԱՏԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ
ՀԱՄԱՐ ԱՄԵՆԷՆ ՇԱՏ ՍՊԱՌՈՂՆ Է
Օրական սպառումն է *60,000* քիլօ
Փնտռեցէք ՄԷՆԻԷՐԻ ՇՈՔՈԼԱՆ, կեղծ անունէ զգուշացէք։

ԿԱՀԱՒՈՐՄԱՆ ԿԵՐՊԱՍՆԵՐ

ՊԱԶԱՐ ՕԹՕՄԱՆ
Բ. Ա. ՔԱԼԻՆԻՔՈՍ

ՄՈՒՇԱՄԲԱ, ԼԻՆՈԼԷՕՄ, ԱՆԿՈՂՆԻ ԾԱԾԿՈՑՆԵՐ,
ՍԵՂԱՆԻ ՍՓՌՈՑՆԵՐ,
ՉԻՆԱԿԱՆ ՓՍԻԱԹ, ԳՈՐԳԵՐ
ԲՐԴԵՂԷՆՆԵՐ, ԱՆԿՈՂՆԻ ՍԱՒԱՆՆԵՐ
ԹՈՒՂԵՐ ԵՒ ՍԹՕՐՆԵՐ
Ղալաթիա, Թիւնէլի փողոց, թիւ 36 եւ 41

ԱՆՓՈՓՈԽ ԳԻՆ

—6—

ՍԻՆԿԷՐ
ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ
THE SINGER MANUFACTURING Cie.

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ շինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են, որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են և բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէր Ընկերութիւնը ցարդ 490է աւելի պատուոյ վկայական և շքադրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն։

Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուններուն մէջ։

Բերա) 1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց, Թիւ 343 և 343 կրկին։
) 2. » » Կալաթա Սէրայի դիմաց։
Կալաթա 1. Սինկէր խան Թիւնէլի ետեւ։
) 2. Թրամվայի կայարանին դիմաց։
Պոլիս) 1. Սուլթան Համամ Թիւ 2։
) 2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց Թիւ 13
Սկիւտար) Չարշը Պօյը, Թիւ 120։

Դասերը և նորոգութիւնները ձրի։ Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատեղին կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, Թիւ 343 և 343 կրկին, Սարգիս պէյ Տիւզ Օղլուի տունը։

87

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

Պոլսոյ համար Բօսթ Լօքալ տարին	108 դր.
» » » վեցամսեայ	60 »
Գաւառներու համար տարին	108 »
» » վեցամսեայ	60 »
Արտասահմանի հմր. տարեկան	35 ֆր.
» » վեցամսեայ	20 »

Թղթատարի ծախքը մեր վրայ. հասցէի փոփոխման համար 2 դրշ. բաժանորդները անպայման կանխիկ։ Ծանուցումները տառին կը սակարկուին. դրամ ղրկելու ամենադիւրին եւ աժան միջոցը Մանտաթն է։

ԸՆՏԻՐ ԴԱՍԱԳԻՐՔԵՐ

Առաջիկայ դպրոցական շրջանին համար ամէն տեսակ ընտիր դասագիրքերու մթերք մը տրամադրելի է ազգ. վարժարաններու համար։ Դիմել Դաւթեան Գործակալութեան, Սեթեան խան, Մօլլա Թաղի։

Արտօնատէր ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ

BANQUE D'ATHÈNES
ԱԹԷՆՔԻ ՊԱՆՔԱ
(ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ)
ԱՄԲՈՂՋՈՎԻՆ ՎՃԱՐՈՒԱԾ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ
50,000,000 Ֆրանք
ՊԱՀԵՍՏԻ ԳՈՒՄԱՐ
9,275,000 Ֆրանք
Կեդրոնատեղի՝ Աթէնք

Մասնաճիւղեր.—Կ. Պոլիս (Ղալաթիա և Պոլսոյ դրամատնակներով), Լոնտոն, Աղեքսանդրիա, Գահիրէ, Խարթում, Մանսուրա, Զագազիգ, Լիմասօլ (Կիպրոս), Սելանիկ, Գավալա, Իզմիր, Գասաբա, Սէրէզ, Սամսոն, Տրապիզոն, Քիոս, Եանինա, Պիրէոս, Բաթրաս, Վօլօ, Շիրա, Գալամաթա, Թրիփոլիցա, Լարիսա, Հանիա, Գանտիա, Րեթիմօ (Կրետէ)։

Հեռագրական հասցէն՝ ԱԹԷՆՕՔԼԷՍ

Աթէնքի պանքան կը զբաղի դրամատանց վերաբերեալ ամէն կարգի գործառնութիւններով. փոխատուութիւն ապրանքներու և արժեթուղթերու վրայ, փոխանակագիրներու զեղջում, առնելիքի գանձում, վարկագրերու շրջաբերութիւն, փոխանակագիր, Թուրքիոյ ու Եւրոպայի քաղաքներուն վրայ չէքերու փոխանցում հեռագրաւ, հաշուընթաց։

Սակարանական գործառնութիւններ եւ արժեթուղթեր.— Սակարանական հրամաններու գործադրութիւն մեր ու եւրոպական հրապարակներուն վրայ, չափաւոր պայմաններով։ Արժեթուղթերու պահպանութիւն՝ աննշան վարձքի մը փոխարէն։ Զեղջ և գանձում ամէն կարգի կտրօններու։

Աւանդ.— Աթէնքի պանքան դրամական աւանդ կ'ընդունի, տարին 3% (հարիւրին երեք) տոկոս վճարելով։

Խնայողութեան սնտուկ.— Աթէնքի պանքան՝ փոքր խնայողութիւնները քաջալերելու համար, խնայողութեան սնտուկի սպասարկութիւն մը կազմակերպած է, որով %ին 4 տոկոս կուտայ դրամական աւանդներու։

Առեւտրական ճիւղ.— Աթէնքի պանքային Պոլսոյ գործակալութիւն Տէյիրմէն խանի (Պոլիս, Եէմիշ-Իսկելեսի) մէջ, նաւամատոյցին մօտ, իր մթերանոցը կ'ընդունի շատ չափաւոր վարձքի մը փոխարէն, իր յաճախորդներու ապրանքներուն պահպանութիւնը, թէ՛ իբր աւանդ և թէ իբր երաշխաւորութիւն իր ըրած փոխատուութեանց։ Աթէնքի պանքային Լոնտոնի մասնաճիւղին մէջ ալ առեւտրական բաժին մը կայ, որ ամէն կարգի առեւտրական գործերով կը զբաղի խիստ չափաւոր պայմաններով։

Ընդհ. Տնօրէն
Զ. Ք. ՄԱՑԱՍ

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՐԻՒՐԻՆ 20—25
ԱԾՈՒԽԻՆ, ՀԱՆՔԱԾՈՒԽԻՆ, ՔՕՔԻՆ, ԱՆԹՐԱՍԻԹԻՆ, ԵՒ ՎԱՌԵԼԻՔՆԵՐՈՒ ՎՐԱՅ

ԲԱԶՄԱԹԻՒ ՎԿԱՅՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ՄԻԱԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ
ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՀԱՄԱՐ
ՖՐԱՆՍՈՒԱ ՏԸ ՉԱՌԱ
ՍԷՆ-ՓԻԷՐ ԽԱՆ, ՂԱԼԱԹԻԱ, Կ. ՊՈԼԻՍ

Գործակալներ, բլասիէներ կը փնտռուին քաղաքին, արուարձաններուն և գաւառներուն համար։

ՏՕՔԹ. ԱՐԱՄ ՈՒՆՃԵԱՆ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ
ՔԻԹԻ, ԱԿԱՆՋԻ ՈՒ ԿՈԿՈՐԴԻ
ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Բարիզի մէջ իր մասնագիտութիւնը կատարելագործած ըլլալով՝ ելեքտրականութեան ու ցարդ Պոլսոյ մէջ չգործածուած տաք օդի, տիաֆանօսքոբիի, պրոնքոսքոբիի, էօզօֆակոսքոբիի ու ամենէն նորահնար մեթոտներով մեծ յաջողութեամբ կը դարմանէ՝ խուլութիւնը, գլխու պտոյտը ու հինցած ցաւերը, ականջ խծալը ու ականջի, քիթի, բերնի, կոկորդի ու խռչակի ամէն տեսակ հիւանդութիւնները։

Նամանաւանդ երեսի ու քիթի վրայ եղած տձեւութիւնները, որոնք ցարդ անբուժելի նկատուած էին, առանց գործողութեան, կատարելապէս կը ջնջէ նորահնար գործիքով մը, որուն շնորհիւ բազում այդ կարգի հիւանդներու Եւրոպայի մէջ բժշկուած ըլլալը կ'ապացուցանէ։

Վիզի ու գլխու վրայ ամէն տեսակ գործողութիւն կը կատարէ և աղաց կոկորդի նշիկները (պատէմճիք) կը հանէ, առանց արիւնահոսութեան իր մասնաւոր գործիքովը։

Հիւանդ կ'ընդունի մինչեւ կէսօր, Պաղչէ Գաբու, Համիտիյէ սիպիլի դէմ, Արիկ Իւթիւճեան դեղարանը. իսկ կէսօրէ վերջ, իր տունը, Բերա, Շիշլի Ճամբայ, Թագսիմ, Ֆրանս. հիւանդանոցին դէմ, Թիւ 41։

Հինգշաբթի օրերը կէսօրէ վերջ իր տանը դիմող ամէն հիւանդները, իսկ իրական աղքատները ամէն օր ձրիաբար դարմանելու պատրաստ է։ 55—24

16-52 ՈՒԻՆՔԱՐՆԻՍ

WINCARNIS
Wincarnis
Coleman & Co Ltd Norwich

Կազդուրիչ իսկական գինին, որ աշխարհիս մէջ լաւագոյն բժշկելիքն ընդդէմ
ԱՐԵԱՆ
ԱՆՄԱՔՐՈՒԹԵԱՆ
Սակաւարիւնութեան
ԸՆԴՀ. ՏԿԱՐՈՒԹԵԱՆ
ՋՂԱՅԻՆ
ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ
ԴԷՄ
ՍՆՆԴԱՌՈՒԹԵԱՆ

Բոլոր ականաւոր բժիշկներու գնահատման արժանացած է։ Բոլոր դեղարաններու և դեղավաճառներուն քով կը գտնուի։ Ընդհ. Կեդրոնատեղի, Սիրքէճի, Խորասանճի խան, Թիւ 1, 5։

ԵԴԳԱՐ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ԱՆԹՈՒԱՆ Տ. ԹՐԱՆՕԲՈՒԼՕ
ԲԵՐԱ, ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ.
344—ՊՕՆՄԱՐՇԷԻ ԹՈՂ.—344

ՓԱՐԻԶԻ եւ ՊՐԻՒՍԷԼԻ առաջնակարգ գործարաններէն բերուած մանմաւոր սեղմիրաններ, մետաքսեղէն, բամպակեղէն եւ բրդեղէն ապրանքներ, կարճիքիւններ, ճիւսագործներ, մուսլին, ժիւբօն, պլուզ, ճովանոց, անձրեւանոց, ձեռնոց, բռնաֆիքէի վերաբերեալ ապրանքներ, կաշեղէն առարկաներ, ճողմաքարներ, անուշահոտութիւններ եւ կիներու յատուկ առաջնակարգ զանազան եւ ընտիր ապրանքներ։

ԳԻՆԵՐԸ ԱՆՓՈՓՈԽ ԵՒ ԽԻՍՏ ՉԱՓԱՒՈՐ
ԱՆԳԱՄ ՄԸ ԱՅՑԵԼԵՑԷՔ
ՀԱՄՈԶՈՒԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ —7—

ՀԻՒՍՆԸ ԻՆԹԻԽԱՊ ՄԱՂԱԶԱՍԸ
ՔԵԱՆԻ ԻԲԷՔՃԻ

Մեր առեւտրական գործառնութիւնները ընդարձակելու եւ մեր յարգոյ յաճախորդները ամէն կերպով գոհ ձգելու համար, կամուրջին գլուխը ՀԻՒՍՆԸ ԻՆԹԻԽԱՊ անունով ծանօթ վաճառատունը սա անունը պիտի կրէ այսուհետեւ, մեր եղբայրներուն հետ նոր ընկերութիւն մը կազմած ըլլալով.

ԻԲԷՔՃԻ ԵՂԲԱՐՔ
ՍԵԼԱՆԻԿ ՊՕՆՄԱՐՇԷՍԻ

Այս նոր անունով կոչուած մեր վաճառատուններուն մէջ, երկար տարիներէ վեր ընդունուած սկզբունքի մը համաձայն, նորաձեւ, ընտիր եւ տոկուն ապրանքներ կը ծախուին։ Մեր վաճառատուններուն մէջ, Պոլիս, կամուրջին գլուխը և Պաղչէգաբու ու Սելանիկ, Սապրի փաշա ճատտէսի գտնուող մեր մասնաճիւղին մէջ, այսուհետեւ, մեր հին գրութեան համաձայն, ճաշակաւոր ապրանքներ պիտի ծախուին խիստ աժան գիներով։

Սակարկութեան դրութիւնը անպատեհ գտնելով և միւս կողմէ փափագելով ամէն յաճախորդի հետ միեւնոյն կերպով վարուիլ, գիները անփոփոխ ըրած ենք, իւրաքանչիւր ապրանքի վրայ Թուրքերէն և Ֆրանսերէն լեզուներով նշանակուած են գիները։ Այդ պատճառաւ յարգոյ յաճախորդները կատարեալ վստահութեամբ կրնան առեւտուր ընել մեր վաճառատուններ։

Վաճառատանս մէջ սկիզբէն ի վեր կը գտնուին վերջին նորաձեւութեան համաձայն ձեռագործ կերպասներ, բրդեղէն ընտիր ապրանքներ, ամէն տեսակ պատրաստ զգեստեղէններ, նուրբ բրդեղէններ, կերպասներ, թիւլեր, տանթէլաներ, ֆէսթոններ, կարնիւթիւրներ, ժապաւէններ և վերջապէս եղանակին համեմատ բերուած ուրիշ շատ մը ապրանքներ։

Ասոնցմէ զատ, Թօհաֆիյէի մեր նորահաստատ ճիւղին մէջ կը գտնուին գետնին վրայ դրուելիք ձողաւարձ լամբարներ, ջուրի շիշեր, գաւաթներ, մետաղական ընտիր հայելիներ, դգալ և պատառաքաղ, աշտանակներ, թրապէզներ և սեղանի կազմածներ, խիստ նուրբ բաժակներ ու ոսկեճ գաւաթներ, ափսէներ, պայուսակներ, մորթարկներ, աթոռներ, կողքեր, կարի կազմածներ, խաղալիքներ, նուէրի յատուկ և Թօհաֆիյէի վերաբերեալ ուրիշ շատ մը մանր առարկաներ։

Ճերմակեղէններու ճիւղին մէջ կը ծախուին բուրդէ և ֆիլտիքօս ֆանէլաներ ու գուլպաներ, մետաքսէ և վուշէ թաշկինակներ, հովանոցներ, ներքին ճերմակեղէններ, ձեռնոցներ, վարտիքներ, վերմակներ, ձեռքի պայուսակներ, թղթապանակներ, ծխատուփեր և ուրիշ առարկաներ. զինուորականներու յատուկ առարկաներ՝ ինչպէս անկողիններ, ձիու թամբեր, մուշամպաներ, աշխարհահռչակ Ծայս դիտակներ և ուրիշ շատ մը առարկաներ։ Գաւառներէն եղած խնդրանքին վրայ, նմուշներ կը ղրկուին կարելի եղածին չափ. նոյնպէս ձրի կը ղրկուին զինուորականներու յատուկ առարկաներու քաթալօկները։

Մօտերս դերձակի ճիւղ մըն ալ պիտի բանանք։ —6—

ԴՕՄԱՍ ՕՒԻԼՍԸՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Ընդմէջ Հուլի, Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անունք	Թօնօ	Անունք	Թօնօ	Անունք	Թօնօ	Անունք	Թօնօ	Անունք	Թ.
Ալպանօ	1069	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1531	Մարսէլլօ	3709	Սաֆօ	1119
Ալքէթ	3607	Տոմինօ	938	Հինտու	3720	Միքատօ	3557	Տիպիս	1735
Անճէլօ	1541	Տուրօ	2383	Հորաթիօ	1600	Միլօ	1057	Սիւվիօ	119
Աթիռոքօ	2277	Տրակօ	1713	Հումպէր	595	Մոնթէպէլլօ		Սցէրա	1203
Գաստանօ	1822	Տինամօ	504	Իտաքօ	2354	Մուրիլլօ	3419	Թասսօ	1323
Գորտովինօ	1264	Էքքօ	3464	Իտալօ	5540	Նէքօ	1933	Թ. Ուիլսըն	1546
Պըֆֆալօ	4481	Էլտորատօ	1520	Ճիւնօ	1080	Օտիս	4100	Թոպիօ	3327
Գէյրօ	1371	Էյաքօ	1841	Քէլսօ	1053	Ոնթարիօ	4036	Թոլէտօ	1470
Գալիփսօ	1837	Ֆիտօ	954	Քօլփինօ	2307	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	242
Գոնքէօ	1244	Ֆինլանտ	1828	Քովնօ	1700	Բալէրմօ	1637	Վասքօ	1914
Գոնգօ	1094	Ֆլամինկօ	349	Լէօ	1053	Բոլօ	510	Վոլօ	1289
Չիքակօ	2729	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէանտրօ	2272	Րիալթօ	3329	Վոլթուրն.	2391
Սօռէթօ	1831	Գալիլէօ	3060	Լիվորնօ	1643	Րինալտօ	1553	Եէնա	1350
Գոլորատօ	4235	Կիլիանօ	1143	Լորէնցօ	3191	Րոլլօ	1613	Զէնօ	1200
Գօնքէօ	2905	Կօզօ	1011	Մալմօ	724	Րօմէօ	1789	Թօրօ	
Գօրսօ	895	Կրանատօ	1695	Մարէնկօ	1273	Րոտէրիկօ	136	Մայօն	

Տիսօ շոգենաւը, նաւապետ Ճօն, հոս ժամանած է։
Մուրիլլօ շոգենաւը, նաւապետ Մէքարթն, հոս ժամանած է։
Թոպիօ շոգենաւը, նաւապետ Ռընթօռ., հոկտ. 26ին հոս կը սպասուի։
Դիմել Գործակալներուն՝ Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՏՐԻՑՕ
Թիւ 22—24, Թիւթիւնճի Միլլէթ խան, Ղալաթիա։

104

ԼՈՒՍԻՆԵԱՆ ԲԱՌԱԳԻՐՔ
ՖՐԱՆՍԱՀԱՅ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

Աւարտեցաւ այս հոյակապ համայնագիտական բառագիրքը։ Կը ծախուի Մամթէոսեան գրատունը, երկու հատոր 120 ղրուշի։